

“Every student can learn! Just not on the same day or in the same way”

Hoe ervaren topsporters binnen Saxion flexibel onderwijs?

Lotte Beernink

Saxion, Master Health Care and Social Work

Enschede, 8 juni 2018

"Ik ken geen geheim van succes, gewoon je best doen, iets leuk vinden en goede mensen om je heen verzamelen. Want alleen kan je niks en met zijn allen kun je alles"

– Johan Cruijff

Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van topsporters met flexibel onderwijs binnen hogeschool Saxion.

Studentgegevens:

Naam: Lotte Beernink

Studentnummer: 337214

Opleidingsinstituut: Saxion

Academie: Mens en Maatschappij

Opleiding: Health Care and Social Work

Opdrachtgever:

Saxion University of Applied Science

StudieSuccesCentrum

Werkveldbegeleiders: Wilma de Boer & Annemarie van de Vondervoort

Meesterproefbegeleiders:

Eerste beoordelaar: Dr. Marjon Rouwette-Witting

Tweede beoordelaar: Dr. André Bieleman

Plaats: Enschede

Datum: 8 juni 2018

Bron afbeelding voorblad: <https://www.nocnsf.nl/nieuws/athlete-services/tips-voor-topsporters-en-talenten-in-het-onderwijs>

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek naar de ervaringen van topsporters binnen het hoger onderwijs bij hogeschool Saxion. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de afronding van de masteropleiding Health Care and Social Work bij Saxion. Het is de afsluiting van een periode waarin ik vaak getwijfeld heb aan mezelf en mijn eigen kunnen, maar waarop ik nu toch met blijdschap en trots terugkijk.

Dit onderzoek had ik niet kunnen afronden zonder de hulp van anderen. Ten eerste mijn CC5-werkgroep; bedankt voor jullie feedback, tips, ondersteuning en vooral ook de gezelligheid en humor! Marjon Rouwette, bedankt voor jouw kritische blik en feedback. André Bieleman, bedankt voor jouw rol als tweede beoordelaar en de tips over het gebruik van Atlas.ti.

Als laatste wil ik mijn dank uitspreken richting de respondenten die hebben deelgenomen. Ik heb de interviews als prettig en open ervaren, jullie input heeft mij enorm geholpen!

Maar ook voor de mensen die ik niet genoemd heb, maar die mij wel aangemoedigd hebben, mijn hartelijke dank!

Lotte Beernink

Enschede, juni 2018

Samenvatting

Eén van de belangrijkste uitdagingen voor topsporters is het combineren van onderwijs en het kunnen blijven presteren op topsportniveau. Echter, ruim 30% van de topsporters die studeert binnen het hoger onderwijs geeft aan dat hun topsportcarrière vooral een negatieve invloed heeft op hun studieloopbaan. Het hoger onderwijs dient flexibel aangeboden te worden aan het individu, zodat topsporters hun studie succesvol kunnen vormgeven. Het huidige onderwijssysteem is (nog) niet goed genoeg in staat om tegemoet te komen aan de diversiteit en creativiteit van de huidige student.

In dit onderzoek is data verzameld op basis van een kwalitatief onderzoeksdesign met een verkennend perspectief, door middel van semigestructureerde interviews. De populatie omvat 36 topsporters die allen bij Saxion studeren. Op basis van een selectieve, doelgerichte steekproef zijn de respondenten (N=11) geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het onderzoek. De verkregen data is geanalyseerd middels open, axiale, en selectieve codering. De data-analyse toont aan dat de houding van de topsporter ten opzichte van de sport en studie, de mate waarin de topsporter sociale steun en sociale binding ervaart en de manier waarop er echt maatwerk wordt geleverd een grote rol spelen in de ervaringen van de topsporters inzake flexibel onderwijs. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat topsportende studenten flexibele mogelijkheden ervaren om hun studie succesvol te kunnen voortzetten en afronden, maar dat er beperkingen overwonnen moet worden en dat faciliteiten beter en vooral meer uniform binnen Saxion geregeld moeten worden.

Dit leidt tot de volgende aanbevelingen, namelijk het ontwikkelen van een platform om sociale en academische binding te vergroten, het verbeteren van het digitale onderwijs, het leveren van passend maatwerk waarin genderverschillen worden meegenomen, meer uniformiteit in de uitvoering van de wet- en regelgeving, het ontwikkelen van een betere (topsport)voorlichting en het doen van vervolgonderzoek richting de topsportbegeleiders binnen Saxion.

Abstract

One of the main challenges for elite athletes is combining education and being able to continue to perform at the highest level of top sport. However, more than 30% of elite athletes, who studies in higher education, indicates that their top sport career has had a negative impact on their study development. Higher education must be offered to the individual in a flexible way, so that the elite athletes successfully can finalize their studies. The current educational system has not (yet) been sufficiently capable of meeting the diversity and creativity of de current student.

In this research, data was collected based on a qualitative research design with an exploratory perspective, by means of semi-structured interviews. The population includes 36 elite athletes whom study within Saxion. Based on a select targeted sample, the respondents (N=11) were selected based on their contribution to the study. Data was analyzed using open, axial, and selective coding. The data analysis shows that the athlete's attitude towards sport and study, the extent to which the elite athlete experiences social support and social influence and the way in which individual customized work is delivered plays a major role in the experiences of elite athletes in flexible education. The results of this research show that the elite athletes experiences many flexible opportunities to successfully continue and complete their studies, but that limitations must be overcome and facilities must be arranged better and, above all, more uniformly within Saxion.

This leads to the following recommendations, namely the development of a platform to increase social and academic binding, the improvement of digital education, providing appropriate customized guidance in which gender differences are included, more uniformity in the implementation of the rules and regulations, the development of better (elite athlete) information, and doing follow-up research towards the sport-supervisors within Saxion.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Abstract	5
Inhoudsopgave	6
1. Aanleiding	8
1.1 Probleemstelling	10
1.2 State of the art	11
1.2.1 Flexibel lesaanbod	11
1.2.2 Flexibele toetsing	13
1.2.3 Flexibele individuele begeleiding	13
1.2.4 Flexibele student	14
1.3 Doelstelling	16
1.4 Vraagstelling	16
1.5 Deelvragen	16
2. Onderzoeksmethodologie	17
2.1 Onderzoeksdesign	17
2.2 Onderzoekspopulatie & steekproef	17
2.3 Werving respondenten	18
2.4 Dataverzamelingsinstrument	18
2.5 Dataverwerking	19
2.6 Methodologische kwaliteit	20
2.7 Ethische verantwoording	21
3. Resultaten	22
3.1 Flexibel lesaanbod	22
3.2 Flexibele toetsing	24
3.3 Flexibele individuele begeleiding	25
3.4 Flexibele student	27
3.5 Overig	29
4. Conclusie & Discussie	32
4.1 Conclusie	32
4.2 Discussie	33

5	Implicaties voor de praktijk.....	36
	Literatuur.....	38
	Bijlagen.....	43
	Bijlage 1 Actieplan FLOT Saxion.....	43
	Bijlage 2 Weergave dimensies flexibel onderwijs	46
	Bijlage 3 Weergave van geregistreerde topsporters Saxion	47
	Bijlage 4 uitnodiging	48
	Bijlage 5 Semigestructureerde vragenlijst.....	49
	Bijlage 6 Informed Consent	51
	Bijlage 7 Labelschema	52

1. Aanleiding

Eén van de belangrijkste uitdagingen voor topsporters is het combineren van onderwijs en het kunnen blijven presteren op topsportniveau (Blom & Duijvestijn, 2008; EU Guidelines on Dual Careers of Athletes, 2012; Ryba, Stambulova, Selänne, Aunola, & Nurmi, 2017; Stambulova & Wylleman, 2015). Helaas bereikt het merendeel van de getalenteerde sporters nooit de internationale top (Oldenziel, Gagné, & Gulbin, 2003), waardoor het voor hen belangrijk is om naast hun topsportcarrière ook een zo goed mogelijk diploma te kunnen behalen (Van Rens, Elling, & Reijgersberg, 2015).

Een einddiploma weerspiegelt niet alleen het niveau en de inhoud van een specifieke opleiding, maar staat tevens garant voor de formele kwalificatie van een studerende topsporter. Daarbij is de waarde van een diploma binnen de huidige maatschappij van groot belang (Onderwijsraad, 2010). Bovendien blijkt dat de combinatie van topsport en studie versterkend kan werken. Topsporters ontwikkelen competenties binnen hun sport die zij vervolgens voor hun studie kunnen inzetten (Henry, 2010). Ook doen zij tijdens de studie vaardigheden op waarmee zij in zowel sport als studie excelleren en hierdoor betere vooruitzichten hebben tijdens en na hun topsportcarrière (Jonker, Elferink-Gemser, & Visscher, 2009).

Echter, ruim 30% van de topsporters die studeert binnen het hbo geeft aan dat hun topsportcarrière vooral een negatieve invloed heeft op hun studieloopbaan (NOC*NSF, 2015). Zowel het moeten voldoen aan de vereiste normen in het hoger onderwijs, als het presteren in de topsport is een moeilijke combinatie (Nijhof, 2009). Deze combinatie lijkt de laatste jaren een complexere aangelegenheid te zijn geworden door toegenomen druk vanuit zowel het onderwijs als de topsportwereld (Aquilina & Henry, 2010; Brown et al., 2015; Mulier Instituut, 2011). Onderwijsinstellingen verwachten dat de studerende topsporters, ondanks hun topsportcarrière, een minimale inzet tonen voor hun studie. De sportwereld is daarentegen van mening dat het onderwijs zich behoort aan te passen (Brown et al., 2015; EU Guidelines, 2013; Nijhof, 2009; Stambulova, Engström, Franck, Linnér, & Lindahl, 2015).

Zowel de sporter, als de onderwijs-, en sportinstellingen hebben een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat studenten zich maximaal kunnen ontplooiën in zowel sport als studie (Mulier Instituut, 2011). Zonder de juiste ondersteuning kan de toekomst van de studerende topsporter op het spel staan, ze kunnen hun studieloopbaan verwaarlozen en ondanks de vele investeringen en opofferingen voortijdig afhaken én de top in hun sport niet halen (Jonker, Elferink-Gemser, & Visscher, 2010). Niet alleen een hoog niveau van motivatie, inzet, en verantwoordelijkheid van de topsporter, maar ook speciale afspraken met

onderwijsinstellingen zijn nodig om situaties te vermijden waarin een topsporter gedwongen wordt te kiezen tussen onderwijs en sport (Brown et al., 2015; Ryba et al., 2017).

Bovendien is gebleken dat het hoger onderwijs flexibel aangeboden dient te worden aan de student, zodat topsporters hun studie succesvol kunnen vormgeven (De Knop et al., 1999). Flexibel onderwijs is studentgericht en stelt studenten in staat om onafhankelijk en autonoom te worden, waardoor studenten beter leren om te gaan met de complexiteit van onze huidige maatschappij (Higher Education Academy [HEA], 2015).

Flexibel onderwijs is voor alle doelgroepen – studenten met een functiebeperking, studentondernemers, studenten met mbo-achtergrond, studenten met een niet-Nederlandse achtergrond – een actueel thema. Kijkende naar de voortdurende ontwikkelingen in de onderwijssector, zoals de schommelingen in de studentenpopulatie en de innovaties op het gebied van technologieën zijn onderwijsinstellingen genoodzaakt hun onderwijs te flexibiliseren (Kennisset, 2016; in Ten Berge, 2017). Daarbij is tevens gebleken dat het studierendement van mannelijke studenten in het hoger onderwijs, binnen alle sectoren, lager is dan dat van vrouwelijke studenten (Vereniging Hogescholen, 2018a), hoewel het percentage uitvallers afneemt. Toch hadden mannelijke studenten in 2016 ruim 55 maanden nodig om hun hbo diploma te behalen, tegenover 51 maanden bij de vrouwelijke studenten (Vereniging Hogescholen, 2018b). Onderzoek heeft aangetoond dat het lagere rendement¹ van mannelijke studenten voor een deel te wijten is aan een curriculum dat te weinig aansluit bij de beroeps- en opleidingsmotieven en verwachtingen van de mannelijke studenten (Geerdink, Bergen, & Dekkers, 2009). Vrouwelijke studenten blijken meer intrinsiek gemotiveerd om te leren dan mannelijke studenten en hebben minder extrinsieke prikkels nodig. Mannen zien het leren meer als iets dat moet gebeuren (HAN, 2010). Ook verschillen studenten van elkaar, kijkende naar bekwaamheid, ontwikkelingsmogelijkheden, interesses en ambities. Studiesucces kan bevorderd worden door die verschillen juist te herkennen en als uitgangspunt te nemen bij vernieuwing van het onderwijs. Dat vraagt om maatwerk (Geerdink et al., 2009).

Flexibilisering van het onderwijs zorgt er tevens voor dat het onderwijs toegankelijker wordt (Robinson, 2013). Ook gaat flexibel onderwijs over empowerment van de student zelf; over de keuzes in hoe, wat, wanneer en waar ze leren. Het succes van het hoger onderwijs hangt in hoge mate af van het feit

¹ Studierendement wordt gedefinieerd als het percentage studenten van een bepaald cohort dat is ingestroomd binnen een hogeschool, en binnen dezelfde hogeschool en dezelfde sector binnen een bepaald aantal jaren een diploma haalt (Vereniging Hogescholen, 2018).

of de studenten voldoende kansen krijgt om persoonlijke kwaliteiten te ontwikkelen en of het hoger onderwijs doelgroepen kan aantrekken die nu minder goed participeren in het onderwijs (waaronder topsporters). Het uitgangspunt is dat de onderwijsprogramma's ontworpen worden op basis van de vraag van de student (Fransen, 2015; Hammersley, Tallantyre, & Le Cornu, 2013; HEA, 2015).

Robinson (2013) geeft daarentegen aan dat het huidige onderwijssysteem niet goed genoeg in staat is om tegemoet te komen aan de diversiteit en creativiteit van de huidige student. Onderwijsinstellingen sturen op aanbod en er wordt weinig ingespeeld op de behoeften van studenten. Volgens Ryan en Deci (2002) wordt hierdoor het leervermogen beperkt wat leidt tot minder effectieve leerprocessen. In het hoger onderwijs wordt de laatste jaren al gewerkt aan meer flexibilisering, maar vaak is er nog sprake van een 'one size fits all' benadering, afgestemd op 'de gemiddelde student'. Hoewel de instroom in opleidingen hoger onderwijs zeer divers is, doorlopen studenten veelal hetzelfde curriculum en zijn de mogelijkheden voor differentiatie, keuzes en eigen invulling beperkt (Robinson, 2013).

Om de topsporters in het onderwijs te volgen meet, evalueert en bevraagt het NOC*NSF sinds 1998 studerende topsporters naar aspecten rondom topsport en flexibel onderwijs. Uit de meest recentelijke (2015) meting blijkt dat in het hoger vervolgonderwijs de grootste uitdagingen liggen, en dat het aantal topsporters dat een studie volgt naast hun sport daalt.

Uit het bovenstaande blijkt dat de combinatie topsport en studie voor veel topsporters een noodzakelijke, complexe, en niet vanzelfsprekende combinatie is om zich in alle opzichten volledig te kunnen ontwikkelen.

1.1 Probleemstelling

Saxion biedt al enkele jaren flexibel onderwijs aan, aan studenten die hun topsportcarrière combineren met onderwijs. Dit aanbod is veelal gebaseerd op eigen ervaring en gevoel vanuit de onderwijsinstelling, en afhankelijk van de academie of begeleider. Om een meer stabiele en gefundeerde basis te creëren binnen onderwijsinstellingen zijn in 2013 de landelijke pijlers Flexibel Onderwijs en Topsport [FLOT] geïntroduceerd in het hoger onderwijs; dit heeft geleid tot verschillende acties binnen Saxion, waaronder het aanbieden van een studieloopbaanbegeleider met voldoende sportaffiniteit en kennis van een topsportloopbaan. De aspecten van de FLOT-pijlers en de acties zijn terug te vinden in bijlage 1.

Het is onduidelijk hoe deze acties ten behoeve komen van flexibel onderwijs en de studerende topsporter. Het is tegelijkertijd onduidelijk hoe academies vorm geven aan flexibel onderwijs ten bate van

de topsporters en welke acties wel of niet werken. Daarnaast is gebleken dat de topsporters niet betrokken zijn bij de ontwikkeling of uitvoering van het beleid. Hierdoor kan niet inzichtelijk worden gemaakt welke knelpunten en oplossingen, volgens de topsporters, in het huidige aanbod flexibel onderwijs aanwezig zijn. Het ontbreken van passend beleid op flexibel onderwijs kan een negatief effect hebben op de toekomst van studerende topsporters, hun carrièrekansen, de focus van Saxion en mogelijk PR. Het CvB (november 2017) stelt vast dat er passend beleid ontwikkeld moet worden en dit wordt nogmaals bevestigd tijdens een bijeenkomst met topsportbegeleiders binnen Saxion (april 2018).

1.2 State of the art

Saxion kent in januari 2018 107 geregistreerde topsporters met verschillende statussen². Er is bij Saxion (nog) geen onderzoek gedaan naar het bachelorrendement van topsporters. Wel heeft Saxion in het studiejaar 2016–2017 haar topsportregeling geëvalueerd. Daaruit is gebleken dat topsporters Saxion een topsportvriendelijke onderwijsinstelling vinden, hierbij wordt het niet duidelijk waarop de topsporters zich baseren en wat de topsporters zelf van belang vinden.

NOC*NSF omschrijft elf faciliteiten³ die binnen de onderwijsinstelling aangeboden kunnen worden om flexibel onderwijs mogelijk te maken. Saxion heeft veertien aspecten rondom flexibel onderwijs uitgewerkt in haar topsportbeleid⁴. Voor dit onderzoek zijn die faciliteiten en aspecten onderverdeeld in vier hoofdthema's, op basis van literatuuronderzoek, input van collega's en mede-studenten. Ten eerste gaat het om flexibiliteit binnen het lesaanbod. Ten tweede komen de aspecten rondom flexibele toetsing aan bod. Daarna worden de aspecten van flexibele individuele begeleiding toegelicht. Als laatste worden de belangrijkste kenmerken van de student zelf behandeld. Een weergave van deze aspecten, ontwikkeld door de auteur van deze meesterproef, is te vinden in bijlage 2.

1.2.1 Flexibel lesaanbod

Binnen het hoger onderwijs wordt vaak geroosterd met weinig contacturen, bijvoorbeeld twee lesuren per dag. Topsporters geven aan dat ze daarvoor niet op en neer reizen. Ook blijkt dat lesuren vaak samen vallen

² Het betreft een NOC*NSF A, B, HP, IT, NT en Belofte status. Voor meer informatie over het statusreglement <http://www.nocnsf.nl/athleteservices/topsportstatus>

³ Factsheet topsportfaciliteiten te bekijken via <https://www.nocnsf.nl/monitoren/topsportklimaat-meting>

⁴ Topsportbeleid Saxion te bekijken via <https://saxion.nl/studeren/tijdens-je-studie/studiebegeleiding/topsportbegeleiding/>

met trainingsuren (Blom & Duijvestijn, 2008). Volgens Blom en Duijvestijn (2008) is het voor topsporters noodzakelijk om meer flexibiliteit te kunnen ervaren rond roosters om te kunnen voldoen aan wedstrijd-, en trainingseisen. De oplossingen die topsporters aandragen zijn zelfstudie, afstandsleren en het volgen van lessen bij andere klassen (Blom & Duijvestijn, 2008; Brown et al., 2015; HEA, 2015; Henry, 2010; Rosier et al., 2014).

Bovendien geven topsporters aan dat het over algemeen lang duurt voordat zij beschikken over een goed aansluitend rooster/studieplan dat rekening houdt met hun trainingsschema's (Blom & Duijvestijn, 2008; Lopez de Subijana, Barriopedro & Conde, 2015). Overall blijkt 50% van de topsporters tevreden te zijn over het lesrooster op maat (NOC*NSF, 2015).

Eveneens worden de gestelde eisen vanuit de sport strenger, dit betekent dat fulltime trainen de norm wordt. De studie afronden binnen vier jaar is hierdoor soms niet of nauwelijks haalbaar en vroegtijdige spreiding van het onderwijs is hierbij nodig (Aquilina & Henry, 2010; Blom & Duijvestijn, 2008; Brown et al., 2015). Een aantal onderwijsinstellingen probeert al invulling te geven aan studiespreiding door de mogelijkheid te bieden om modules los te volgen. Door deze flexibele opzet kan de topsporter kiezen waar, wanneer en in welke vorm er gestudeerd wordt (Brown et al., 2015). Een knelpunt hierbij kan zijn dat wanneer studenten losse modules gaan volgen, ze minder deel uitmaken van een community en minder samenhang ervaren in en met hun studieprogramma (Ten Berge, 2016). Ruim 40% van de topsporters is tevreden over de mogelijkheden rondom het spreiden van hun studie (NOC*NSF, 2015).

Een aantal onderwijsinstellingen heeft haar onderwijsmateriaal gedigitaliseerd om aan de behoefte van de topsporter tegemoet te komen (Henry, 2010). Vervolgens zijn er ook onderwijstellingen die lessen aanbieden via een virtual classroom. De topsporter kan vanuit huis (of trainingskamp) gemakkelijker aansluiten bij het onderwijs (Aquilina & Henry, 2010). Ongeveer 20% van topsporters is tevreden over het digitale onderwijsaanbod (NOC*NSF, 2015).

Binnen Saxion heeft de topsporter verschillende mogelijkheden rondom het flexibele lesaanbod. Ten eerste kan de topsporter aansluiten bij verschillende klassen en lesroosters. Ten tweede heeft de topsporter de mogelijkheid om bijvoorbeeld twee jaar over zijn propedeusejaar te doen, hiervoor is overigens wel toestemming van de examencommissie nodig. Tevens kan een opleiding ervoor kiezen om weblectures of kennisclips beschikbaar te stellen. Tot slot is de topsporter hierin wel afhankelijk van medewerking van de opleiding (Saxion, 2017).

1.2.2 Flexibele toetsing

Topsporters geven aan dat bij het verplaatsen van tentamens te makkelijk verwezen wordt naar de herkansing, ook al is deze pas weken of maanden later (Nijhof, 2009). Dit zou kunnen betekenen dat deze manier van toetsen een negatief effect heeft op het leergedrag van de studerende topsporter, aangezien toetsing het leergedrag van de student stuurt en dat studenten niet starten met zelfstudie als de toets nog ver weg is (Cohen-Schotanus, 2015; in Universiteit van Amsterdam, 2017).

Verplichte aanwezigheid, groepsopdrachten en stages worden door de topsporters het vaakst genoemd als knelpunt bij flexibel onderwijs (Blom & Duikvestijn, 2008; Lopez de Subijana et al., 2015). Bovendien is het van belang dat er een sterk samenwerkingsverband is tussen de onderwijsinstelling en de stage- en afstudeerbiedende organisatie om tegemoet te komen aan de flexibele leeromgeving van de topsporter (HEA, 2015). Het blijkt dat 44% van de studerende topsporters sterk de behoefte heeft aan meer mogelijkheden rondom vrijstellingen en dat 50% van de topsporters graag meer vervangende of alternatieve mogelijkheden ontvangt (Rosier, De Brandt, Tekavc, & Wylleman, 2014).

Eveneens blijkt dat bij het aanvragen van speciale regelingen of voorzieningen (zoals het verplaatsen van toetsen of vrijstellingen) topsporters binnen een sport- of gezondheidsstudie meer begrip en medewerking ontvangen dan topsporters bij een niet-sportstudie (Blom & Duijvestijn, 2008; Brown et al, 2015). Over het kunnen afwijken van een bindend studieadvies of de mogelijkheden voor vrijstellingen zijn topsporters minder tevreden; ruim 85% geeft aan dat zij niet content zijn over deze mogelijkheden (NOC*NSF, 2015).

Binnen Saxion zijn er meerdere mogelijkheden rondom flexibele toetsing. Ten eerste zou het voor de topsporter mogelijk moeten zijn om af te wijken van het studieadvies, in overeenstemming met de examencommissie. Ten tweede kan de examencommissie besluiten om extra toetsen aan te bieden, of om inlevertermijnen te verlengen. Verder bestaat de mogelijkheid om elders in het land toetsen te maken. Als laatste kunnen er aanpassingen plaatsvinden in het aantal uren dat stage gelopen moet worden (Saxion, 2017).

1.2.3 Flexibele individuele begeleiding

Op flexibel onderwijsvlak is de topsporter vaak afhankelijk van individuele initiatieven door bepaalde studiebegeleiders (Aquilina & Henry, 2010; De Bosscher & De Croock, 2010). Door flexibele individuele begeleiding aan te bieden kunnen studiebegeleiders beter aansluiten bij de behoeften en specifieke situaties

van de topsporter (Koops, Metz, & Sonneveld, 2015). Het profiel van de studiebegeleider is hierbij bepalend. Belangrijke kenmerken zijn: laagdrempelig, onafhankelijk en aandacht (Blom & Duijvestijn, 2008). Ook een vast aanspreekpunt, maatwerk en de mogelijkheid tot persoonlijke groei van zijn belang (Koops et al., 2015).

Een knelpunt is dat de (extra) individuele begeleiding tijdens (buitenland)stages of wedstrijden nog niet altijd goed geregeld is (De Bosscher & de Croock, 2010). Daarnaast is een barrière dat niet alle begeleiders/docenten even begripvol zijn en er weinig zicht is op de druk die topsporters ervaren. Op basis daarvan is naar voren gekomen dat topsporters graag meer erkenning zouden willen hebben gezien het feit dat het moeilijk kan zijn om onderwijs en topsport te combineren (Brown et al, 2015; Christensen & Kahr Sørensen, 2009). Al met al is ruim 40% van de topsporters tevreden over hun begeleider. Toch is ongeveer 70% van hen minder tevreden over de inhoud van de individuele begeleiding. Daarnaast is het opvallend dat 30% van de topsporters niet weet wie de topsportcontactpersoon is binnen de onderwijsinstelling (NOC*NSF, 2015).

Middels voorlichtingen voor de start van studie wil Saxion aspirant studenten een helder beeld geven over de mogelijkheden als topsporter binnen het onderwijs. Het eerste persoonlijke contact met topsporters verloopt binnen Saxion via een intakegesprek. Tijdens dit intakegesprek wordt aandacht besteed aan de interesses, competenties en studiekeuze van de student. Daarna wordt er gezamenlijk gezorgd voor een passend studieplan en voldoende binding met de klas. Saxion draagt de zorg voor een juiste studieloopbaanbegeleider met voldoende sportaffiniteit (Saxion, 2017).

1.2.4 Flexibele student

De mate van flexibiliteit binnen het onderwijs is deels afhankelijk van de assertiviteit en het organiserend vermogen van de sporter zelf (Aquilina & Henry, 2010; Brown et al, 2015). Vaak lukt het de topsporters wel om flexibele afspraken te maken, maar het kost veel tijd en energie (Blom & Duijvestijn, 2008; Brown et al, 2015; Van Bottenburg, 2008). Interessant is het dat vrouwelijke topsporters binnen het onderwijs beter zijn in het hebben van een organisatorische aanpak, timemanagement en succesvol willen zijn in hun studie (Tekavc, 2014).

Er zijn onderwijsinstellingen die speciale workshopsessies aanbieden voor topsporters om te werken aan hun studievaardigheden (Aquilina, 2013; Henry, 2010). Rosier (2014) laat vervolgens zien dat studerende topsporters ook de behoefte hebben om hun ervaringen binnen een onderwijsinstelling met elkaar te kunnen delen.

Bovendien herkennen topsporters het belang van het behalen van een diploma herkennen, maar het als een zware last zien om betrokken te blijven bij hun studie. Zij ervaren beperkingen in hun studiekeuze, omdat bepaalde opleidingen niet haalbaar zijn in combinatie met bijvoorbeeld trainingsschema's (Debois, Ledon, & Wylleman, 2014). Tevens is een vrije studiekeuze van belang voor duurzame loopbaanontwikkeling, voorkomen van vertraging en uitval en daarnaast kan het stimulerend werken ten aanzien van de topsportprestatie (De Bosscher & De Croock, 2010; Van Bottenburg, 2009). Eveneens blijkt dat topsporters vaak hun eigen weg moeten vinden in het onderwijsveld, door beperkte informatievoorziening in combinatie met het ontbreken van uniformiteit, uitwisseling en afstemming (Blom & Duijvestijn, 2008).

Bij de meeste topsporters staat hun topsportcarrière op de eerste plaats, en hun studie op de tweede (Christensen & Kahr Sørensen, 2009; Henry, 2010; Nijhof, 2009). Een aantal topsporters ervaart overbelasting en druk vanuit het onderwijs en/ of de sport. Bij de één is dat incidenteel en bij de andere is dit een continu aanwezige druk (Aquilina, 2013; Aquilina & Henry, 2010; Universiteit Amsterdam, 2017).

Verder blijkt dat ongeveer de helft van de studerende topsporters langer over hun studie doet (Aquilina, 2013; Blom & Duijvestijn, 2008). Dit kan consequenties hebben voor de financiële zelfredzaamheid van de studerende topsporter (Aquilina & Henry, 2010). Met ingang van het studiejaar 2015–2016 is het sociaal leenstelsel in werking getreden (DUO, z.d.). Het sociaal leenstelsel kan ertoe leiden dat onderwijs – met name voor topsporters die geen stipendium⁵ genieten – niet meer financieel haalbaar en toegankelijk is (NOC*NSF, 2014). Dit kan cruciaal zijn, omdat er anders naast de studie en sport ook gewerkt moet worden. Werken naast de studie en sport kan negatieve gevolgen hebben voor het volgen van (flexibel) onderwijs (Aquilina, 2013).

Saxion biedt financiële ondersteuning aan topsporters die door het bedrijven van hun sport studievertraging oplopen. Daarnaast verwacht Saxion dat de studerende topsporter optimale inzet toont en een proactieve en positieve houding heeft. Dit betekent dat de student zelf actief zoekt naar mogelijkheden om sport en studie te combineren. Uit eigen initiatief communiceren en het op de hoogte brengen en houden van de studiebegeleider is van groot belang (Saxion, 2017).

⁵ Bijdrage in de kosten van levensonderhoud bestemd voor topsporters.

1.3 Doelstelling

Dit onderzoek leidt op korte termijn naar inzicht hebben in de ervaringen van topsporters ten aanzien van flexibel onderwijs binnen Saxion en welke verbetervoorstellen zij aandragen. Dit resulteert op lange termijn in een verbeter-, en ontwikkelplan ten aanzien van het topsport-, én flexibel onderwijs beleid.

1.4 Vraagstelling

Hoe ervaren topsporters binnen Saxion flexibel onderwijs?

1.5 Deelvragen

Hoe ervaren de topsporters de flexibiliteit rondom het lesaanbod binnen Saxion?

Hoe ervaren de topsporters de flexibiliteit rondom toetsing binnen Saxion?

Hoe ervaren de topsporters de flexibiliteit rondom de begeleiding binnen Saxion?

Hoe ervaren de topsporters de flexibiliteit rondom hun eigen rol binnen Saxion?

Welke adviezen en verbetervoorstellen doen de topsporters ten aanzien van flexibel onderwijs binnen Saxion?

2. Onderzoeksmethodologie

2.1 Onderzoeksdesign

In dit onderzoek staan de ervaringen die topsporters hebben met flexibel onderwijs bij Saxion centraal. Het bevragen van en inzicht krijgen in ervaringen binnen een specifieke context (het hoger onderwijs) bij selecte groep respondenten (topsporters) sluit aan bij een verkennend perspectief vanuit een kwalitatieve onderzoeksmethode, waarbij door middel van semigestructureerde interviews data verzameld is (Bryman, 2012). Voorafgaand aan dit onderzoek was er weinig bekend over hoe de topsporters binnen Saxion flexibel onderwijs ervaren en welke voorstellen zij hebben om het flexibele onderwijs te verbeteren. Hierdoor kan opgemerkt worden dat het onderzoek een exploratief karakter heeft (Baarda, 2010).

2.2 Onderzoekspopulatie & steekproef

De onderzoekspopulatie bevat 36 topsporters die verdeeld zijn over twaalf academies binnen Saxion. De respondenten [N=11] zijn geselecteerd door middel van een doelgerichte steekproef, op basis van inclusiecriteria (Baarda, 2010). Ten eerste moeten ze hun propedeusejaar doorlopen hebben, zodat ze ervaringen hebben met de flexibele mogelijkheden. Verder dient de topsporter in het bezit te zijn van een status van het NOC*NSF, omdat topsporters met een status (meer) recht hebben op voorzieningen. Tot slot heeft de onderzoeker geprobeerd voor een 50%-50% sekseverdeling van respondenten zorgen, aangezien uit de literatuur is gebleken dat vrouwelijke topsporters, in het onderwijs, doorgaans succesvoller zijn dan hun mannelijke collega's. In de bijlage 3 is een totaaloverzicht te vinden, waarin de inclusiecriteria ten behoeve van de steekproef zijn verwerkt.

De selectie van de respondenten heeft plaatsgevonden middels een (digitale) random steekproeftrekking. In tabel 1 is een overzicht van de achtergrondgegevens van de topsporters te vinden, waarin onder andere sekse, leeftijd en topsportstatus verwerkt zijn. De elf respondenten beoefenen tien verschillende sporten, onder andere atletiek, schaatsen, wielrennen, triatlton, en volleybal. Om de privacy van de respondenten te waarborgen wordt aan de beoefening van de sporten geen verdere aandacht besteed. Tot slot vertegenwoordigen de respondenten zeven academies.

Tabel 1 overzicht achtergrondgegevens topsporters
Aantal respondenten (N=11), sekse, leeftijd, topsportstatus, studiejaar

Respondent	Sekse	Leeftijd	Status	Studiejaar
R1	M	18	NT	2
R2	V	28	A	9
R3	V	21	Belofte/RTO	2
R4	V	21	IT	4
R5	M	28	A	6
R6	V	26	A	6
R7	M	25	A	6
R8	V	22	RTO	4
R9	V	23	B	diploma
R10	V	20	Belofte	3
R11	M	26	NT	8

2.3 Werving respondenten

De topsporters zijn per e-mail geïnformeerd over het doel van het onderzoek (zie bijlage 4). Studenten die na de eerste (of follow-up) email meteen gereageerd hebben, zijn direct benaderd voor het inplannen van het interview. Studenten konden hierbij zelf een voorkeur (tijdstip/locatie) aangeven.

Op de eerste twaalf uitnodigingen zijn vijf positieve reacties binnen gekomen. In een later stadium zijn twaalf andere studenten benaderd, waarbij er uiteindelijk nog vijf positieve reacties zijn binnengekomen. Eén topsporter is gevonden via een respondent die in hetzelfde team sport. Aangezien er één topsporter op het laatste moment het interview heeft afgezegd, hebben er uiteindelijk elf interviews plaatsgevonden.

2.4 Dataverzamelingsinstrument

De topiclijst (tabel 2) voor de semigestructureerde interviews is geformuleerd en samengesteld op basis van de literatuur en in samenwerking met de docent en medestudenten in de werkgroep CC5. De dimensies vanuit flexibel onderwijs, namelijk het lesaanbod, toetsing, begeleiding en de student zelf vormen de leidraad tijdens de interviews.

Tabel 2 Topiclijst

Topic	Inzicht verkrijgen in
Flexibel lesaanbod	- o Lesrooster - o Spreiden van de studie - o Inhaallessen, aansluiten bij andere klassen - o Digitaal onderwijs
Flexibele toetsing	- o Aanbod toetsing - o Voorzieningen, zoals bsa, aanpassingen in vorm en tijdstip - o Examencommissie, zoals toestemming voor aangepaste stage en afstuderen
Flexibele begeleiding	- o Profiel en competenties begeleider - o Wijze van begeleiding en omschrijving van een goede begeleider/ begeleiding
Student zelf	- o Kwaliteiten - o Eigenschappen - o Competenties

De interviews zijn middels een semigestructureerde vragenlijst afgenomen. De interviewgide is te vinden in bijlage 5. De vragenlijst kent per thema dezelfde hoofdvragen om zodoende bij elke respondent naar dezelfde ervaring te vragen en deze tot uiting te laten komen. Alle interviews zijn gestart met een algemene vraag gericht op respondenten en het beeld van flexibel onderwijs, namelijk *“Kun je me iets over jezelf vertellen”* en *“Hoe zou jij flexibel onderwijs omschrijven”*. Hierdoor wordt het onderzoeksthema en het begrip geoperationaliseerd als dit niet overeen kwam met de vastgestelde definitie (Weiss, 1994); *‘Flexibel onderwijs gaat over empowerment van de student zelf; over de keuzes in hoe, wat, wanneer, en waar ze leren. De onderwijsinstelling levert hierbij maatwerk’* (Hammersley et al., 2013; Fransen, 2015; HEA, 2015). Alle interviews zijn afgerond met twee samenvattende vragen gericht op flexibel onderwijs, namelijk *“Stel je voor, jij bent de directeur van jouw opleiding, wat zou jij veranderen of verbeteren ten behoeve van flexibel onderwijs én de topsporter”* en *“Hoe zou jij nu flexibel onderwijs omschrijven”*. De reden hiervoor is dat dit de respondent de gelegenheid bood om nogmaals te reflecteren op gedachten en uitspraken, en deze aan te vullen of te herzien (Weiss, 1994).

2.5 Dataverwerking

De interviews worden opgenomen, daarna letterlijk getranscribeerd en iteratief gecodeerd in Atlas.ti (Bryman, 2012). Tijdens het ‘open’ coderen zijn de data gelezen en gecodeerd op basis van uitspraken van

de respondent. Door 'axiaal' coderen zijn vervolgens de meest voorkomende en best passende codes geselecteerd. Tot slot is er door 'selectief' coderen gekeken naar patronen en relaties in de eerder gevonden codes. Verder helpt dit proces met het vaststellen van eventuele saturatie. Na analyse van tien transcripten werd er geen nieuwe data meer gevonden en was er saturatie bereikt.

Bij dit coderingsproces is gewerkt vanuit een inductieve analysemethode waarbij in eerste instantie de verkregen gegevens belangrijker zijn dan de bestaande, relevante literatuur. Daarnaast heeft de onderzoeker alle interviews meerdere malen beluisterd en doorgelezen om vertrouwd te raken met de verzamelde data, oftewel intra-interviewer betrouwbaarheid, op die manier wordt inconsistentie voorkomen (Bryman, 2012).

2.6 Methodologische kwaliteit

Om de credibility van het onderzoek te waarborgen is gezorgd voor een duidelijke interne consistentie. Het theoretisch kader heeft geleid tot heldere vraagstellingen en daaruit voortkomend de topics (Bryman 2012). De topics hebben een inductief, inhoudelijk karakter. Voorafgaand aan de uitvoering van de meesterproef heeft er een pilot-interview plaatsgevonden; vervolgens is de interviewgide zodanig aangepast dat de basis van het onderzoek verstevigd is (Fowler, 1995). Eveneens is de gevonden data met zowel de onderzoeksbegeleiders als de intervisiegroep (medestudenten) besproken.

Een gedetailleerde beschrijving van de onderzoekscontext, de rol van de onderzoeker en een heldere afbakening van de context vergroot de mogelijkheid om steeds weer de oorspronkelijke onderzoeksvraag te beantwoorden en hierdoor wordt de transferability gewaarborgd (Bryman, 2012). De resultaten zijn niet geldig voor andere onderwijsinstellingen of doelgroepen, omdat daar wellicht op een andere manier invulling wordt gegeven aan flexibel onderwijs. Daarentegen, de overdraagbaarheid van de interviewgide is groot; de guide kan gebruikt om andere doelgroepen of settingen te onderzoeken.

De onderzoeker zorgt voor een volledige en correcte dataverzameling middels een auditing approach (Bryman, 2012). Peer-auditing heeft plaatsgevonden door bij de data-analyse ook medestudenten en docenten te betrekken en de coderingen kritisch te bespreken. Intersubjectiviteit wordt hierdoor bevorderd. Interviews zijn afgenomen op een plek naar keuze van de respondent, zodat de respondent voldoende vertrouwen en vrijheid voelt om in alle eerlijkheid te kunnen antwoorden. Dit verhoogt de dependability.

De onderzoeker stelt open vragen en laat eigen normen en waarden niet meespelen bij de dataverwerking (Bryman, 2012). Daarnaast zal de onderzoeker de eerder gelezen literatuur zoveel mogelijk buiten beschouwing laten bij aanvang van de dataverzameling. Voor dit onderzoek geldt dat de onderzoeker vanwege haar werkzaamheden bij Saxion voorkennis heeft over het onderzoeksthema. Juist daarom zal de onderzoeker tijdens de interviews zo objectief mogelijk blijven en zoveel mogelijk ruimte bij de respondent laten. Dit blijkt uit de transcripten die ter inzage aanwezig zijn. Hierdoor wordt zorg gedragen voor de confirmability (Bryman, 2012).

2.7 Ethische verantwoording

Alle respondenten hebben een informed consent (bijlage F) getekend. Daarbij zijn de doelen van dit onderzoek duidelijk gemaakt aan de respondenten voordat zij kunnen deelnemen. De respondenten worden op de hoogte gebracht dat de interviews worden opgenomen. De transcripten en citaten zijn geanonimiseerd om te voorkomen dat uitspraken te herleiden zijn naar specifieke personen. In de analyse zijn de kenmerken van de respondenten wel meegenomen, om te kunnen vergelijken en tot verklaringen te komen (Bryman, 2012). Er wordt richting de respondenten verduidelijkt dat Saxion geen inzage heeft in vertrouwelijke gegevens en dat de onderzoeker een onafhankelijke positie binnen Saxion bekleedt.

3. Resultaten

De resultaten van dit onderzoek worden gepresenteerd aan de hand van de vier topics die de leidraad vormen in deze meesterproef, namelijk het flexibele lesaanbod, de flexibele toetsing, de flexibele individuele begeleiding en de rol van de student zelf. In bijlage 7 is een labelschema, die enkel als doel heeft om de kwalitatieve data te ondersteunen, opgenomen.

3.1 Flexibel lesaanbod

Vrijwel in alle gesprekken wordt het flexibele lesaanbod als een belangrijk, maar ook het meest moeilijke aspect benoemd. Respondenten ervaren hierbij verschillende belemmeringen, en die belemmeringen lopen uiteen van onder andere het niet aansluiten van het rooster op trainingstijden, veel zelf moeten puzzelen met roosters van verschillende klassen, en verplichte aanwezigheid. Met name de verplichte aanwezigheid wordt door de respondenten omschreven als barrière. Respondenten geven hierbij aan dat het soms voelt alsof ze punten krijgen voor de aanwezigheid en niet voor kennis. Deze signalen komen overwegend vanuit de niet-sociale opleidingen.

“(...) vorig jaar kon ik net genoeg bij alle verplichte lessen aanwezig zijn en dat zorgde ik dat ik dan van te voren wist bij welke lessen ik echt aanwezig moest zijn en dan probeerde ik andere dingen daaromheen te plannen.” (R4)

Verschillende respondenten hebben ervaren dat hun sportactiviteiten (trainingen en wedstrijden) niet parallel lopen met de onderwijsjaarplanning. Een groot deel van de respondenten kiest dan voor hun sport en probeert de studie op een later moment weer op te pakken.

“Nou, ik mis wel vaak de hoorcolleges in verband met mijn trainingen in de ochtend. En soms moet je veel reizen voor twee colleges of zo. Dat vind ik echt zonde van de reistijd en van de dag eigenlijk.” (R1)

De respondenten herkennen het nut van onderwijs volgen, maar met name voor sporters die voor langere tijd geen onderwijs volgen, door een WK of OS, blijkt het lastig om weer voldoende aansluiting te vinden, zowel qua sociale als academische binding. Het blijkt dat de topsporters het waardevol vinden om fysiek aanwezig te zijn bij lessen ten behoeve van hun academische ontwikkeling, maar vooral vanwege de sociale binding.

“Je bent er gewoon helemaal uit... Je weet eigenlijk helemaal niet meer wat leren is. In het eerste kwartiel heb ik geprobeerd het allemaal zelf te proberen, dus zonder lessen te volgen en ik dacht, dat red ik allemaal wel’. Maar ja, niks gehaald! En in die periode daarna heb ik wel allemaal lessen gevolgd en toen heb ik zo alles weer gehaald.” (R8)

De realisatie van een passend lesrooster is veelal afhankelijk van de desbetreffende academie of opleiding. Wanneer de respondenten spreken over de mogelijkheden rondom het spreiden van hun studie, geven ze aan dat dit niet bij alle academies mogelijk is waardoor de topsporter gedwongen wordt om lastige keuzes te maken.

“Volgend studiejaar moet ik eigenlijk een project gaan doen. Een half jaar lang en daarvoor zeggen ze [opleiding]; je moet 40 uur per week op school kunnen zijn. Maar ik weet dus nu al dat dat niet kan! En dan zeggen ze nu al dat ik het project niet kan doen en sowieso niet kan behalen. Dat werkt nogal demotiverend! Dus eigenlijk zeggen ze [opleiding], stop maar met sporten een half jaar lang of die studie komt nooit af.” (R3)

De respondenten zijn echter wel positief over het werken in groepsverband. De topsporters herkennen het belang van samenwerken en projectmatig werken, maar worden vaak belemmerd door de tijdsinvestering en de verantwoordelijkheid die ze voelen ten opzichte van hun medestudenten. Verder blijkt dat er vaker meer begrip is van medestudenten, dan van de docenten. De respondenten geven aan dit rust geeft en dat ze daardoor meer ruimte voelen om te kiezen voor een training in plaats van een projectbijeenkomst. Daarbij is het van belang dat de topsporter open en eerlijk communiceert.

“Vooral als je gewoon de situatie uitlegt, dan snappen mensen dat wel” (R2)

Alle respondenten geven aan dat er een grote onduidelijk over en behoefte is aan meer én passend digitaal onderwijs, zoals het digitaal kunnen volgen van (live)colleges en up-to-date houden van blackboard, maar dat die mogelijkheden nog niet bij alle academies optimaal ontwikkeld zijn. Volgens de respondenten zijn met name het niet hebben van reistijd en het zelf kunnen inplannen van de tijd grote voordelen voor het verbeteren van het digitale aanbod.

“Ik ken alleen de sheets die online worden gezet, dit is vaak te beperkt om thuis te begrijpen zonder de les.” (R10)

Een kanttekening die hier door meerdere respondenten bij geplaatst wordt, is dat het succes van digitaal onderwijs aan de student zelf ligt. Hierbij benoemen de respondenten dat de student voldoende discipline en zelfstandigheid moet hebben om ook echt aan de slag moet gaan. Met name de mannelijke respondenten geven aan dat dit in hun situatie niet haalbaar en realistisch is. Zij geven aan dat dit vooral te maken heeft met hun eigen werk- en leerhouding.

"(...) ik denk met fysiek in de les zitten steek je toch meer op en vragen stellen is makkelijker, je bent makkelijker bij. Je doet niet zo snel er ff iets naast. Ik denk dat als je thuis zit, dat je toch wel gauw iets anders gaat doen." (R11)

3.2 Flexibele toetsing

Een groot deel van de respondenten geeft aan dat zij vaak een eerste toetskans laten schieten in verband met trainingen en wedstrijden, en dan hopen op een goed resultaat bij de tweede toetskans. Hierbij zijn de respondenten van mening dat deze manier van werken een negatieve invloed heeft op hun eigen ontwikkeling en de sport. De respondenten verwachten dat de opleiding meedenkt in het zoeken naar oplossingen, maar dat dit niet altijd gebeurt. Een aantal respondenten geeft aan dat ze daardoor minder tijd hebben om te trainen en zich dan genoodzaakt voelen om een training af te zeggen vanwege een toetsweek.

"Euhm, ik heb hier gewoon als ik toetsen had... de training maar afgebeld. Omdat ik dat dan toch belangrijker vond en zomaar verplaatsen gaat niet gewoon niet makkelijk. Daar doet de opleiding soms wel moeilijk over en een aparte toets maken dat doen ze volgens mij sowieso niet." (R1)

De respondenten die positieve ervaringen hebben met het aanvragen, en toegekend krijgen van bijvoorbeeld een derde toetskans, een aangepaste toetsvorm, of toetsmoment studeren voornamelijk bij de academies binnen het sociale domein en de topsportacademie.

"(...) met de vrijstelling van coaching. Ja dat was gewoon snel geregeld. Ze [examencommissie] reageren altijd snel en adequaat. Het wordt snel opgelost, dan weet je waar je aan toe bent, dat is wel belangrijk." (R8)

"(...) zodat ik de toets wel kan maken, toen hebben ze [topsportbegeleider en examencommissie] bekeken wat voor tentamen dat was en of we die al inderdaad eerder kunnen plannen. En dat kon gelukkig.. Ik heb weleens gehoord dat dat bij andere opleidingen toch wel moeilijker is hoor." (R9)

De respondenten die knelpunten aangeven spreken voornamelijk over hoe lastig het is om een extra toetskans te krijgen of om het toetsmoment te laten aanpassen. Volgens de respondenten ligt dat vooral aan de manier van werken van de examencommissies. Op grond van de uitspraken van de respondenten blijkt dat de verschillende examencommissies ook op verschillende manieren de verzoeken van de topsporters beoordelen.

“(...) En die zei dus direct van ‘dat kan niet’. Daarna heeft mijn studieloopbaanbegeleider nog wel geprobeerd iets te regelen, maar volgens mij wilde examencommissie ook niet meewerken.” (R3)

Vrijwel in alle gesprekken is naar voren gekomen dat stages en afstudeeropdrachten als knelpunt worden ervaren. Dit komt onder andere door de werkdruk, prestatiedruk en de opdrachten die de topsporters vanuit hun studie moeten uitvoeren. Volgens de respondenten zijn niet alle stage-opdrachten relevant en passend bij hun leven als topsporter. Hierbij geven zij aan dat ze graag in de stageperiode meer begeleiding en ondersteuning willen ontvangen.

“Euh, aandacht kunnen verdelen, euh, nou ja als ik er weinig ben, dan gaat er automatisch minder aandacht naar mij, terwijl ik die misschien juist dan wel nodig heb.” (R7)

Sommige respondenten geven daarentegen aan zich soms ook bezwaard te voelen wanneer er voorzieningen voor hen werden getroffen. Daarbij gaat het met name om het gevoel tegenover hun medestudenten. Eén respondent gaf aan dat ze afgunst voelde vanuit haar medestudenten doordat zij met minder stage-uren toch een voldoende kreeg.

3.3 Flexibele individuele begeleiding

Alle respondenten geven aan dat belangrijk is dat de begeleider begrip en interesse toont, enige kennis heeft van de sport(wereld) en bereid is om actief mee te denken en naar mogelijkheden te zoeken. De respondenten verwachten ook dat de begeleider kennis heeft van het Saxion (topsport)beleid en hen voorlicht over de mogelijkheden.

“(...) hij is ook wel gewoon geïnteresseerd in hoe het in de sport gaat, en ja, dan snap je ook een beetje meer van wanneer ik er wel of niet ben (...) Dan denk ik dat die ook wel iets meer voor je wil en kan doen, snap je? Als hij ook een beetje oog heeft voor hoe dat gaat. Wat de sport van je vraagt en hoe druk dat is, zeg maar. En.. hij is ook wel bereid om mensen te gaan vragen of om iets uit te zoeken. Ik had laatst een paar vragen.. Nou, dan gaat hij ook wel voor mij even naar de

examencommissie om wat dingen uit te zoeken en te regelen. Dat vind ik wel erg belangrijk. Dat de studieloopbaanbegeleider zelf dan iets oppakt, waardoor het mij geen tijd en energie kost, snap je?” (R3)

Voor alle respondenten geldt verder dat het motiverend werkt wanneer hun studieloopbaanbegeleider een open houding heeft en topsportminded is. Hierdoor voelen de respondenten zich sneller uitgenodigd om vragen te stellen en belemmeringen te bespreken, waardoor de kans van slagen binnen flexibel onderwijs verbetert.

“Maar het is ook gewoon fijn dat je weer contact hebt met leraren.. En dat de leraren je bij de hand pakken en zeggen van ‘ als er iets is, geef dan aan’. Dat merk je gewoon dat dat prettig is, dat dat prettig leert. En dat Saxion ook wel echt iets voor je wil doen.” (R11)

Volgens de respondenten is goede communicatie cruciaal. Dit betekent onder andere laagdrempelig zijn, en makkelijk en snel bereikbaar zijn. Aanvullend daarop geven verschillende respondenten aan dat tevens belangrijk is dat de studieloopbaanbegeleider kritische vragen durft te stellen en de student aanspoort tot actie. Onder de respondenten heerst een grote behoefte aan een studieloopbaanbegeleider of topsportbegeleider die zelf contact opneemt en hierbij actief meedenkt over de invulling van de studieplanning.

“Nou wel, dat was gewoon inhoudelijk iets van euh weet je wel, [naam], je loopt nu wel heel erg achter en het wordt tijd dat je eens ff wat gaat inhalen enzo. Nou ja, dat heeft me toen wel wakker geschud. Maar ja, ik was gewoon zoveel met sport bezig.” (R6)

“Af en toe remde ze me ook af om tentamens niet te maken, omdat het dan behoorlijk stressvol was en ze zei dat ik het beter kon spreiden met de herkansingperiode omdat ik de herkansing toch meestal niet nodig had. Dat heeft me wel veel geholpen.” (R10)

Echter, niet alle respondenten zijn op de hoogte van de topsportbegeleider, of zijn de bovengenoemde competenties niet bij hun (topsport)begeleider tegen gekomen. Sommige respondenten, van niet-sociale academies, geven aan dat er zij niet altijd begrip ervaren vanuit de begeleiding en dat docenten geen zicht hebben op de druk die zij ervaren. Eén respondent gaf aan dat zij meerdere malen te horen heeft gekregen dat het sporten toch haar keuze is en dat dit betekent dat zij de problemen zelf maar moet oplossen.

Verder heerst er bij sommige respondenten onduidelijkheid over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden, zoals de studieloopbaanbegeleider, de topsportbegeleider of de topsportcoördinator. Het is soms onduidelijk bij wie de topsporter moet zijn, en met welke vragen.

“(...) dat heb ik toen wel eerst bij mijn studieloopbaanbegeleider gemeld, maar toen zaten we ook ineens met een studieloopbaanbegeleider die ziek uitviel en toen kregen we een nieuwe en daardoor werd het dus extra ingewikkeld. Maar uiteindelijk is die nieuwe studieloopbaanbegeleider er ook wel achteraan gegaan en toen kwam ik ook in contact met de decaan. En met die docent zelf. Ja en dan heel vaak heen en weer, omdat de ene zegt ‘je moet daar zijn’ en de andere zegt ‘nee je moet weer bij die zijn’. Dat schiet niet op.” (R3)

Tenslotte, bij de respondenten heerst een behoefte aan maatwerk. Volgens de respondenten betekent dit vooral dat de begeleiding en ondersteuning aansluit bij hun individuele behoefte en dat de begeleider geen onnodige drempels opwerpt.

“(...) want de studenten die een andere niveau hebben die ronden de studie denk ik eerder af binnen vier jaar dan anderen. In mijn soort gevallen, om het maar even zo te noemen, die halen het bijna nooit in vier jaar. Dus dat vraagt wel om een andere planning en aanpak.” (R7)

3.4 Flexibele student

Alle respondenten geven aan dat hun eigen invloed groot is bij het mogelijk maken van flexibel onderwijs. De meerderheid van de respondenten noemt hun eigen rol bepalend voor de succesindicatie. De respondenten geven uiteenlopende antwoorden over de kwaliteiten en eigenschappen van een flexibele student, onder andere; het maken van planningen en de discipline hebben om zich eraan te houden, het hebben van verantwoordelijkheidsgevoel en het kunnen nadenken over langetermijndoelen en mogelijke consequenties.

“Maar wat ik wel merk is dat ik weleens voor een trainingskamp, nam ik wel mooi een boek mee naar het buitenland, maar daar kwam dan niet zoveel van terecht.” (R5)

Zowel de mannelijke als vrouwelijke respondenten benoemen het hebben van een winnaarsmentaliteit en het feit dat sporters te allen tijde goed willen presteren, maar dat de sport daarbij altijd op plaats één staat. De vrouwelijke respondenten geven vaker aan het nut en belang van een planning te herkennen en zich te houden aan gemaakte afspraken.

"Ik denk namelijk, één ding kun je heel goed doen en veel balletjes hoog houden wordt heel lastig. En daarbij heb ik wel altijd sport voorop gesteld, zeg maar. Dus dat ik af en toe maar eens een 6 haalde voor een tentamen, dat was maar eventjes zo maar zo ben ik met sport helemaal niet. (...) Dan dacht ik, ooh dat is weer afgerond, dat kan ik weer afstrepen. Ja, dat is misschien niet zoals Saxion dat zou willen van een student." (R4)

"Ik denk dat ik wel het eerder had kunnen afronden. Dan is het zoeken naar een goede of betere balans tussen sport en studie (...) maar aan de andere kant, als ik dan de OS was misgelopen, dat had ik zeker niet gewild. Dat is op dat moment gewoon mijn prioriteit. De studie komt later." (R6)

Vrijwel alle respondenten geven tevens aan dat de competenties die zij leren binnen studie ook binnen de sport toepasbaar zijn, en vice versa. De topsporters benoemen hierbij goed kunnen plannen, verantwoordelijkheid nemen, gemotiveerd zijn, en vooruit kunnen kijken.

"Met betrekking tot stage zou het ideaal zijn als er vroegtijdig een plan wordt gemaakt. Tijdens de stage worden een aantal competenties verwacht waar een topsporter sowieso al aan moet voldoen om überhaupt de combinatie te kunnen maken tussen de sport en een studie. Zoals planmatig werken, verantwoordelijkheid nemen, reflecteren, plannen en organiseren." (R10)

Wellicht niet altijd zichtbaar voor docenten en medestudenten is de invloed die de sport op de studie kan hebben en wat kan resulteren in onzekerheden en emotionele belasting bij de topsporter. De respondenten geven aan dat de invloed van de sport op studie toch vaak nadelig kan uitpakken. Een groot deel van de respondenten is van mening dat zij een hoger opleidingsniveau (wo) hadden kunnen afronden en hogere cijfers hadden kunnen behalen wanneer zij geen topsport beoefenen. Zeker vier respondenten zijn hierdoor ook daadwerkelijk overgestapt naar een lager opleidingsniveau (hbo).

"Zeker, tafeltennis is echt een focussport, en als het dan met school niet goed ging of zo, dan ging de wedstrijd ook niet goed." (R6)

Ondanks de negatieve invloed die door enkele respondenten werd aangegeven, zijn er ook heel aantal respondenten die een positieve invloed ervaren. Het behalen van goede resultaten binnen studie en het hebben van een contact met docenten en medestudenten, zorgt ervoor dat zij gemotiveerd blijven voor de studie en goed blijven presteren op sportgebied. Echter, volgens de respondenten liggen de belangrijkste aspecten rondom succesvol flexibel studeren bij hun eigen invloed en rol. Vervolgens spreken de

respondenten over de wijze van communiceren, hulp durven en kunnen vragen, en jezelf kwetsbaar kunnen opstellen.

“Als je hier een slechte mentaliteit hebt, dat weten dan de docenten, de coördinator, en die denken van ‘ja toe maar, ik ga ook niet alles voor die student doen’. Het moet van twee kanten komen, eerst van jezelf, en dan krijg je ook die faciliteiten en die hulp zeg maar. Dat is volgens mij heel belangrijk. En dat zie je ook gewoon.” (R6)

Verder blijkt dat een krachtig sociaal netwerk en een positieve sociale binding met medestudenten bijdraagt aan vergroting van het succes binnen flexibel onderwijs. De respondenten spreken hierbij over het belang van positieve bekrachtiging en ondersteuning vanuit hun thuissituatie en medestudenten. Doch, verandering begint bij jezelf.

“Het begint bij je zelf. Je moet zelf vragen stellen om de juiste informatie te krijgen. (...) Je moet zelf initiatieven nemen dat is ook heel erg belangrijk. Dat je toont, dat je echt graag wilt, en dan kun je ook heel veel voor elkaar krijgen.” (R4)

3.5 Overig

Verder komt naar voren dat zowel de stage als het afstuderen als waardevolle periodes worden ervaren. De respondenten geven aan dat die studiejaren zwaar zijn, maar qua ontwikkeling en professionalisering het meest opleveren. Dat willen ze niet missen. De geïnterviewden geven daarentegen aan dat zij de strikte richtlijnen rondom stage en afstuderen niet vinden passen bij het leven van een topsporter.

“Voorafgaand aan de stage... ik heb wel even gedacht van ‘waar ben ik aan begonnen?’ maar achteraf is het gewoon heel waardevol geweest” (R8)

Verschillende respondenten leggen uit hoe lastig het is om de juiste keuzes te maken in hun eigen leerproces. Door de druk vanuit de sport en het onderwijs zijn de topsporters eerder geneigd om te kiezen voor, zoals zij het noemen, de makkelijke weg. Dit betekent dat ze dan kiezen voor bijvoorbeeld een minor met weinig lesdagen of die dicht bij hun woonplaats aangeboden wordt, in plaats van te kiezen voor een minor die aansluit bij hun eigen interesses.

“Het kiezen van een minor was lastig, omdat bij veel bedrijfskundige minors samen wordt gewerkt met bedrijven, of er verwacht wordt dat je 2 dagen in Deventer zit. Voor mij was dit niet mogelijk,

dus heb ik niet de minor gekozen waar mijn voorkeur naar uit ging, maar welke wel het best te combineren was en aansloot op mijn studie.” (R10)

Een extra belemmering bij zo'n stage of minorperiode is dat de topsporters dan keer op keer hun verhaal moeten doen of weer opnieuw voorzieningen moeten aanvragen.

“(…) Elke keer moest ik weer opnieuw vertellen dat ik aan topsport doe, dat hele verhaal weer opnieuw. Want euh.. het werd niet echt aan elkaar doorgegeven, dat was voor mij.. voor mij, maar ook voor die nieuwe studieloopbaanbegeleider was het prettiger geweest als je dat al zou weten. Wie je in je groep krijgt en wie er dan topsporter is, of iets anders, natuurlijk.” (R9)

Bij het maken van (moeilijke) keuzes spreken de respondenten ook over hun eigen studiekeuzeprocessen. Een groot deel van de respondenten geeft aan dat zij voor Saxion hebben gekozen in verband met de reistijd tussen hun woonplaats en Enschede/Deventer. Hierbij vertellen de respondenten dat zij daarbij in mindere mate hebben gekeken of hun eigen interesse overeenkomt met de inhoud van de desbetreffende studie. Nu, achteraf, geven een aantal respondenten aan dat dit een negatief effect op het studiesucces heeft gehad.

“(…) want ik zat aan Enschede vast door mijn team en trainingsplek, zeg maar. Ik heb eigenlijk ook alleen maar in Enschede gekeken wat ik kon doen. En dus helemaal niet verder gekeken (...) Maar goed, nu zit ik niet meer aan Enschede vast.. nu zou ik zeker niet meer met die studie beginnen.” (R5)

Bovendien geven de respondenten van de topsportacademie aan dat zij graag meer vrijheid zouden willen in het vormgeven van hun studieloopbaan. Tevens blijkt dat zij ook meer sturing en druk vanuit de opleiding nodig hebben om bepaalde keuzes te maken, en met de studie bezig te blijven.

“Nou, qua inhoud vind ik (...) het is echt veel sport, snap je? Dat is wel logisch [lachend], maar misschien is het te veel sport en marketing, euh . Niet iedereen wil daarin verder, snap je? Het is, zou toch mooi zijn als je daarin als student meer vrijheid hebt. Om zelf iets meer euh de inhoud te bepalen of zo.” (R2)

Tenslotte, vrijwel alle respondenten geven aan dat een betere of andere vorm van voorlichting nuttig en waardevol zou zijn geweest. Hierbij benoemen zij onder andere een voorlichting voor de start van de studie of aan het begin van de studie. Veel respondenten hadden graag meer informatie of duidelijkheid

gehad over wie hun topsportbegeleider is, bij wie ze welke vragen kunnen stellen en wat je als topsporter moet kunnen om flexibel onderwijs mogelijk te maken.

“Ik vond het in het begin wel lastig, want dan val je in de hbo en je wilt je sport ook behouden, maar hoe moet ik dat nou doen. In het eerste jaar, heb ik daarom ook ergens halverwege het jaar pas echt .. is er pas echt actie ondernomen in die topsportregeling.” (R9)

4 Conclusie & Discussie

4.1 Conclusie

Eerder onderzoek heeft aangetoond dat de belangrijkste uitdaging voor topsporters het succesvol combineren van topsport en onderwijs is. Binnen dit onderzoek is gekeken naar hoe topsporters binnen Saxion flexibel onderwijs ervaren; om antwoord te kunnen geven op deze hoofdvraag is onderzocht hoe topsporters de verschillende thema's van flexibel onderwijs, namelijk lesaanbod, toetsing, begeleiding en hun eigen rol ervaren.

Vrijwel alle respondenten hebben een vorm van flexibel onderwijs ervaren tijdens hun studie bij Saxion. Flexibel onderwijs wordt door de respondenten omschreven als de mate waarin het onderwijs is afgestemd op het individu, waarbij rekening gehouden wordt met de wensen van de student en de mogelijkheden binnen onderwijsinstelling.

Echter, deze studie laat zien dat er meer nodig is dan alleen aanpassingen in het onderwijs. Respondenten benoemen allerlei aspecten die passen bij flexibel onderwijs, maar iedere respondent legt hierin andere accenten. Respondenten vinden het vooral belangrijk dat er begrip is vanuit de onderwijsinstelling, roosters aansluiten op trainingstijden of dat de topsporters de vrijheid hebben om hun rooster zelf vorm te geven, dat hun begeleider topsportminded is en kennis heeft van de sportwereld en dat de topsporters voldoende keuze-, en ontwikkelingsvrijheid hebben.

Vanuit dit onderzoek blijkt dat de mogelijkheden en uitvoering van het lesaanbod beter georganiseerd is bij opleidingen binnen het sociale domein en de topsportacademie. Hierbij gaat het met name om het kunnen aansluiten bij andere klassen, lesroosters waarbij rekening gehouden wordt met trainingstijden en het niet hoeven te voldoen aan verplichte aanwezigheid. Daarentegen, de ervaringen met het digitale onderwijs en de mogelijkheden tot spreiding van het onderwijs verschillen per academie. Het digitale aanbod wordt niet consequent en up-to-date aangeboden en de spreidingsmogelijkheden worden niet optimaal benut.

De ervaringen met flexibele toetsing zijn per academie verschillend en laten zien dat de er meer maatwerk en uniformiteit nodig is. Met name de opleidingen in het sociale domein en de topsportacademie bieden verschillende flexibele mogelijkheden aan rondom de toetsen, te denken aan vrijstellingen en aanpassingen in toetsvorm en -momenten. Tenslotte hebben de examencommissies en andere stakeholders een beperkte informatievoorziening, en het ontbreekt aan uitwisseling en afstemming.

Verder wordt door deze studie duidelijk dat het profiel, de competenties en de werkwijze van de topsportbegeleider/ studieloopbaanbegeleider deels bepalend is voor de uitvoering van flexibel onderwijs en de mate waarin de topsporter succesvol kan zijn en zich kan ontwikkelen als topsporter en professional. De belangrijkste kenmerken zijn begrip tonen, kennis hebben van en interesse tonen in de student en de sport, laagdrempelig zijn en maatwerk kunnen leveren.

Voor het succesvol vormgeven van de studie is het volgens de respondenten van belang dat ze georganiseerd te werk gaan. Dit betekent met name plannings maken en uitvoeren, het liefst samen met de studieloopbaanbegeleider of topsportbegeleider. Tijdens die gezamenlijke momenten willen de respondenten graag dat er open en eerlijk gecommuniceerd wordt. Hierbij zijn de respondenten zich bewust dat zij het initiatief moeten nemen.

De vrouwelijke respondenten blijken vanuit de onderzoek inderdaad een hoger studierendement te behalen en hun studievaardigheden succesvoller te hebben ontwikkeld en ingezet. Tenslotte geven vrijwel alle respondenten aan dat de invloed van hun sociale omgeving op de mate van succes in zowel het flexibele onderwijs, als in de sport, belangrijk is.

Tot slot blijkt dat wanneer topsporters successen ervaren in hun sport, dit een positief effect heeft op de studie. Succeservaringen werken versterkend, en daarentegen zorgt het ervaren van te veel stress of druk vanuit de studie voor een negatief effect op de sportprestaties. Het lijkt zo te zijn dat de houding van de topsporter ten opzichte van de sport en studie, de mate waarin de topsporter sociale steun en sociale binding ervaart en de manier waarop er echt maatwerk wordt geleverd een grote rol spelen in de ervaringen van de topsporters inzake flexibel onderwijs. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat topsportende studenten flexibele mogelijkheden ervaren om hun studie succesvol te kunnen voortzetten en afronden, maar dat er beperkingen overwonnen moet worden en dat faciliteiten beter en vooral meer uniform binnen Saxion geregeld moeten worden.

4.2 Discussie

Opmerkelijk vanuit dit onderzoek is de rol van het sociale netwerk-, en binding. Eerder onderzoek (Luijt, Reijgersberg, & Elling, 2009; in Nijboer, Velthof, Vennink, & Verburg, 2015) heeft aangetoond dat in de studieperiode, bij de topsporter als adolescent, de sociale omgang met leeftijds- en studiegenoten een grote rol speelt. Echter, topsporters blijken vaak minder op hun omgeving gericht en meer bezig te zijn met hun eigen (sportieve) ontwikkeling en prestaties. Daardoor worden de topsporters binnen de onderwijsinstelling een aparte groep, waardoor ze weinig aansluiting vinden bij belangrijke peers (Blom &

Duijvestijn, 2008). Uit deze studie, net als uit de studie van Rosier et al., (2014), blijkt dat de behoefte aan meer binding er wel degelijk is.

Ook blijken de mogelijkheden en uitvoering van het flexibele lesaanbod beter georganiseerd is bij opleidingen binnen het sociale domein en de topsportacademie. Hierbij gaat het name om de individuele initiatieven door studiebegeleiders, de flexibiliteit van de examencommissie en de mogelijkheden rondom het flexibele lesaanbod. Dit komt overeen met de bevindingen vanuit de literatuur (Aquilina & Henry, 2010; De Bosscher & de Croock, 2010; Koops et al., 2015).

Eveneens blijken belangrijkste kenmerken van begeleiders, waaronder begrip tonen, kennis hebben van en interesse tonen in de student en de sporter, laagdrempelig zijn en maatwerk kunnen leveren, overeen te komen met de literatuur (Blom & Duijvestijn, 2008; Koops et al., 2015). Wat hierbij opvallend is dat deze studie aantoont dat voornamelijk begeleiders en docenten vanuit niet-sociale academies minder begripvol zijn en volgens de respondenten geen inzicht hebben in de druk die zij ervaren. Zodoende is het waardevol om in te zetten op meer begrip en erkenning van het feit dat de combinatie onderwijs en topsport moeilijk kan zijn, zoals ook aanbevolen door Brown (2015) en Christensen & Kahr Sørensen (2009).

Verder toont deze studie aan dat topsporters vaak hun eigen weg moeten vinden binnen de onderwijsinstelling, door beperkte informatievoorziening in combinatie met het ontbreken van uniformiteit, uitwisseling en afstemming, zoals ook beschreven door Blom & Duijvestijn (2008).

Opmerkelijk is het dat literatuuronderzoek aantoont dat een vrije, weloverwogen studiekeuze van groot belang is voor duurzame loopbaanontwikkeling, het voorkomen van vertraging en uitval, en het daarnaast stimulerend kan werken ten aanzien van de sportprestaties (De Bosscher & De Crock, 2010; Van Bottenburg, 2009), doch, een groot deel respondenten geeft aan dat zij vooral de reistijd van hun woonplaats naar Saxion hebben laten meewegen in de studiekeuze.

Bovendien geeft het merendeel van de respondenten aan dat zij voorlichting gemist hebben. Met de juiste voorlichting, zowel voor de start van de studie, als aan het begin van de studie, hadden de respondenten al eerder duidelijkheid gehad over de regels, do en don'ts, betrokkenen, werkwijze en hun eigen rol. De respondenten geven aan dat dit bepalend is voor de mate van succes binnen flexibel onderwijs. Daarentegen, het aspect financiën, zoals Saxion beschrijft in haar topsportbeleid, wordt door geen enkele respondent als invloedrijk ervaren.

Echter, het onderzoek heeft ook een aantal beperkingen in zich. Ten eerste is de onderzoeker tevens werkzaam als studentendecaan binnen Saxion. Dit kan ertoe geleid hebben dat respondenten mogelijk geremd zijn geweest in het geven van antwoorden of deels sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven. Ten tweede is binnen dit onderzoek het perspectief van de topsportbegeleider niet meegenomen. Als laatste is het bij de interpretatie van dit onderzoek van belang dat er rekening gehouden wordt met het feit dat de onderzoeksvraag, en –populatie representatief zijn voor één specifieke onderwijsinstelling. Generaliseerbaarheid kan middels thick description door de lezer zelf beoordeeld worden.

5 Implicaties voor de praktijk

Dit onderzoek leidt tot zes aanbevelingen die betrekking hebben op de belangrijkste adviezen en verbetervoorstellen van de respondenten.

Een opmerkelijke bevinding in dit onderzoek is de invloed van het sociale netwerk en het belang van sociale binding bij het succesvol vormgeven van flexibel onderwijs. Het is van belang dat Saxion zich bewust is van de relatief grote invloed van de sociale context. Voornamelijk de integratie en sociale relaties binnen de opleidingen spelen een belangrijke rol, voor wat betreft de intentie om de studie te vervolgen (Huffener, 2016). Dit leidt tot de eerste aanbeveling, namelijk het ontwikkelen van een platform. Beleidsinstrumenten die inzetten op het vergroten van de integratie en betrokkenheid lijken het effectiefst in het vergroten van het studiesucces (Belfi, Levels, & Van de Velden, 2015). Een platform heeft onder andere als doel om studenten te empoweren, informatie te geven, bewustwording te creëren en te inspireren. Voor topsporters is het belangrijk om positieve verwachtingen te hebben over de eigen capaciteiten. Vertrouwen in het eigen kunnen is namelijk positief gerelateerd aan goede prestaties (Luijt et al., 2009).

De tweede aanbeveling is gericht op het digitale onderwijs. De kracht van blended learning is de combinatie van face-to-face en digitaal onderwijs. Hierbij is het van belang dat medewerkers scholing krijgen over inzet van de juiste ICT-middelen. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om online opdrachten, video's en weblectures posten en flipping the classroom (Van de Sanden, 2013). Blended learning sluit aan bij het ontwikkelen en invullen van een meer persoonlijke studieloopbaan.

De derde aanbeveling gaat over het leveren van (genderspecifiek) maatwerk. Verschillende leeromgevingen hebben verschillende effecten op het studiesucces van mannelijke en vrouwelijke studenten. Studentgerichte onderwijsvormen, die een grote inzet vragen zijn vooral voor vrouwelijke studenten effectief; voor mannelijke studenten sluiten deze maatregelen minder goed aan bij hun genderbeeld en (non-cognitieve) vaardigheden, hetgeen een negatieve invloed op hun prestaties heeft (Belfi et al., 2015). Studieloopbaanbegeleiders en topsportbegeleiders dienen in hun methodische aanpak rekening te houden met genderverschillen, waardoor de begeleiding en ondersteuning beter aansluit en de topsporter succesvoller kan worden (Geerdink et al., 2009). Saxion pleit in haar topsportbeleid voor een studieloopbaanbegeleider die topsportminded is, doch, dit herkennen niet alle respondenten bij hun begeleider. Om bovenstaande aanbeveling te laten slagen, is een goede match nodig.

De vierde aanbeveling focust zich op meer uniformiteit binnen Saxion, met name gericht op examencommissies en andere stakeholders. Het verschil in de werkwijzes van examencommissies is groot; wellicht komt dit door een gebrek aan begrip en kennis, iets wat nader onderzocht zou kunnen worden. Aan Saxion de taak om meer bewustwording, kennisdeling en begrip te creëren. Dit kan mogelijk gemaakt worden door informatiemomenten te organiseren waarop medewerkers en topsporters vragen kunnen stellen, ze bijgepraat worden over beleid en waar verwachtingen gedeeld kunnen worden. Daarnaast kan ingezet worden op een jaarlijkse bijeenkomst voor alle stakeholders. Daardoor zal de inspraak van de topsporters en het begrip vanuit docenten en begeleiders vergroot worden.

De vijfde aanbeveling is gericht op het verbeteren van de voorlichting en informatievoorziening, met inzet van topsporterende (oud)studenten. Een heldere voorlichting maakt dat de aankomende student meer keuzevrijheid heeft en weet waar hij, als topsporter, rekening mee moet houden. Meer keuzevrijheid leidt tot een betere voorbereiding op het hoger onderwijs en een betere studiekeuze. Een weloverwogen studiekeuze leidt namelijk tot minder uitval. Echter, dat betekent dat alle academies binnen Saxion het topsportbeleid op dezelfde manier moeten hanteren en uitvoeren.

Als laatste is het belangrijk om na te gaan hoe de ervaringen van de topsportbegeleiders en studieloopbaanbegeleiders zijn met betrekking tot de uitvoering van flexibel onderwijs. Zij zijn een belangrijke, uitvoerende stakeholder bij dit thema en verdienen ook inspraak bij beleidsaanpassingen.

Literatuur

- Aquilina, D. (2013). A Study of the Relationship Between Elite Athletes' Educational Development and Sporting Performance. *The International Journal of the History of Sport*, 30, 374–392.
- Aquilina, D. & Henry, I. (2010). Elite athletes and university education in Europe: a review of policy and practice in higher education in the European Union Member States. *International Journal of Sport Policy*, 2, 25–47.
- Baarda, D.B. (2010). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*. Groningen: Noordhoff.
- Belfi, B., Levels, M., & Van der Velden, R. (2015). *De jongens tegen de meisjes: een onderzoek naar verklaringen voor verschillen in studiesucces van jongens en meisjes in mbo, hbo en wo*. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.
- Blom, S., & Duijvestijn, P. (2008). *Combineren van topsport met studie. Een inventarisatie van situatie en knelpunten rond de combinatie topsport en onderwijs (Rapport)*. Amsterdam: DSP – groep
- Brown, D.J., Fletcher, D., Henry, I., Borrie, A., Emmet, J. Buzza, A., & Wombwell, S. (2015). A British university case study of the transitional experiences of student–athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 78–90.
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press
- Christensen, M.K. & Kahr Sørensen, J. (2009). Sport of School? Dreams and dilemmas for talented young Danish football players. *European physical education review*, 15, 115–133.
- Debois, N., Ledon, A., Wylleman, P. (2014). A lifespan perspective on the dual career of elite male athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 15–26.
- De Bosscher, V. & De Croock, S. (2010). *De effectiviteit van de topsportscholen in Vlaanderen: een vergelijking van het loopbaantraject van topsporters al dan niet in een context van een topsportschool*. (Rapport) Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
- De Knop, P., Wylleman, P., Van Hoecke, J., De Martalaer, K., & Bollaert, L., (1999). A European approach to

The management of the combinator of academic and elite-level sport. Perspectives: The Interdisciplinary Series of Psysical Education and Sport Science. *School and Sport Competition*, 1, 49–62.

European Commission. (2012). *EU Guidelines on Dual Career of Athletes*. (Rapport) Geraadpleegd op 10 oktober 2017, van https://ec.europa.eu/sport/policy/societal-role/dual-careers_en

Fowler, F.J. (1995). *Improving Survey Questions: Design and Evaluation*. SAGE Publications.

Fransen, J. (2015). *Teaching, learning & Technology. Instrumentatie van betekenisvolle interacties*. Lectorale rede. Hogeschool Inholland.

Geerdink, G., Bergen, Th., & Dekkers, H. (2009). Oorzaken voor seksspecifieke studieresultaten op de pabo. *Pedagogische Studiën*, 86 (4), 263–281.

HAN. (2010). *Studierendement en sekseverschillen* (publicatie kenniscentrum) Geraadpleegd op 29 mei 2018, van https://www.han.nl/onderzoek/kennismaken/kenniscentrum-kwaliteit-van-leren/lectoraat/seksediversiteit-in-het-o/publicaties/_attachments/studierendement_en_sekseverschillen_2010_.pdf

Hammersley, A., Tallantyre, F., & Le Cornu, A. (2013). *Flexible learning: A practical guide for academic staff*. Heslington: The Higher Education Academy.

Henry, I. (2010). *Elite Athletes and Higher education: Lifestyle, Balanca and the Management of sporting en Educational performance*. London: Centre of Olympic Studies and Research, Loughborough University.

Huffener, E. (2016). *De invloed van het sociale network op de studie-uitval in het hbo* (masterscriptie). Universiteit Utrecht, Utrecht.

Jonker, L., Elferink-Gemser, M.T., & Visscher, C. (2010). Differences in selfregulatory skills among talented athletes: The significance of competitive level and type of sport. *Journal of Sport Sciences*, 28, 901–908.

Jonker, L., Elferink-Gemser, M.T., & Visscher, C. (2009). Talented athletes and academic achievements. A

- comparison over 14 years. *High Ability Studies*, 20(1), 55–64.
- Koops, K., Metz, J., & Sonneveld, J. (2015). *Methodiek beschrijving individuele begeleiding*. (Rapport)
Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam: Lectoraat Youth Spot.
- Lopez de Subijana, C., Barriopedro, M., & Conde, E. (2015). Supporting dual career in Spain: Elite athletes barriers to study. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 57–64.
- Luijt, R., Reijgersberg, N., & Elling, A. (2009). *Alles voor sport!?:(Gestopte) topsporttalenten en hun ouders over investeringen, opbrengsten en offers*. 's-Hertogenbosch: Mulier Instituut.
- Mulier Instituut. (2011). *De maatschappelijke betekenis van topsport*. (Literatuurstudie) Den Haag: ministerie VWS.
- Nijboer, E.L.M., Velthof, A., Vennink, E., & Verburg, C. (2015). *Kwalitatief Onderzoek naar de Ervaringen van LOOT-Scholieren met Betrekking tot het Combineren van Topsport, School en Sociaal Contact* (Masterthesis). Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Nijhof, M. (2009). *Het spanningsveld rondom de combinatie van topsport en studie. Een onderzoek naar de knelpunten, behoeften, belangen, betekenisgeving en (on)mogelijkheden om het Utrechts hoger onderwijs topsportvriendelijker te maken*. (Masterthesis). Universiteit Utrecht, Utrecht.
- NOC*NSF. (2016). *Topsportklimaat meting*. Geraadpleegd op 10 oktober 2017, van
<https://www.nocnsf.nl/monitoren/topsportklimaat-meting>
- NOC*NSF. (2014). *Studeren moet financieel haalbaar blijven*. Geraadpleegd op 27 oktober 2017, van
<https://www.nocnsf.nl/nieuws/athlete-services/studeren-moet-financieel-haalbaar-blijven-voor-topsporters>
- NOC*NSF. (2013). *Actieplan FLOT*. Geraadpleegd op 27 oktober 2017, van
<https://www.nocnsf.nl/topsportenonderwijs/hogeronderwijs>
- Oldenziel, K., Gagné, F., & Gulbin, J. P. (2003). *How do elite athletes develop? A look through the 'rear-view'*

mirror: A preliminary report from the national athlete development survey (NADS). Canberra, Australië: Australian Sport Commission.

Onderwijsraad (2010). *Een diploma van waarde*. (adviesrapport) Uitgave van de Onderwijsraad. Den Haag.

Geraadpleegd op 10 oktober 2017, van <https://www.onderwijsraad.nl/upload/documents/publicaties/volledig/een-diploma-van-waarde.pdf>

Robinson, K. (2010). *Changing Education Paradigms* [Videobestand]. Geraadpleegd op 19 november 2017, van <https://www.youtube.com/watch?v=zDZFcDGpL4U>

Rosier, N., De Brandt, K. Tekavc, Wylleman, P. (2014). *A holistic perspective on the development of junior elite athletes, elite student-athletes and female elite athletes*. (Conference publicatie). University of Bath and Vrije Universiteit Brussel. Geraadpleegd op 10 oktober 2017, van https://iasf-media.s3.amazonaws.com/ccpages/2014/06/20/Holistic_approach_to_athletic_career_development_FINAL_1.pdf.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). An overview of self-determination theory. In E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). Rochester, NY: University of Rochester Press.

Ryba T.V., Stambulova N.B, Selänne H., Aunola K., & Nurmi J.E., (2017). ‘Sport has always been first for me’ but “all my free time is spent doing homework”: Dual career styles in late adolescence. *Psychology of Sport and Exercise*, 33, 131–140.

Saxion. (2017). *Topsportregeling* (Beleidsstuk). Enschede: Auteur.

Stambulova, N. B., Engström, C., Franck, A., Linnér, L., & Lindahl, K. (2015). Searching for an optimal balance: Dual career experiences of Swedish adolescent athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 4–14.

Stambulova, N. B., & Wylleman, P. (2015). Editorial: Dual career development and transitions. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 1–3.

Ten Berge, A.X. (2016). *Flexibiliteit als activiteit* (Proefschrift). Universiteit Utrecht, Utrecht.

- Universiteit Amsterdam. (2017). *Rapport StudieSucces 2.0*. (Rapport). Amsterdam: Auteur.
- Van Bottenburg, M. (2009). Dat de beste moge winnen! Sport en meritocratie. *Idee. Tijdschrift van het Kenniscentrum D66*, 5, pp. 26–29.
- Van Bottenburg, M. (2008). *Topsport., Rapportage sport 2008*. (Rapport) Den Haag: SCP.
- Van de Sanden, E. (2013). *Effectieve blended learning in het hoger onderwijs Een systematische reviewstudie* (masterthesis). Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Van Rens, F. E. C. A., Elling, A., & Reijgersberg, N. (2015). Topsport talent schools in the Netherlands: A retrospective analysis of the effect on performance in sport and education. *International Review for the Sociology of Sport*, 50, 64–82.
- Vereniging Hogescholen. (2018a). *Hbo_in_vogelvlucht* (Rapport) Geraadpleegd op 29 mei 2018, van https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/000/778/original/Hbo_in_vogelvlucht_-_editie_februari_2018.pdf?1519821642
- Vereniging Hogescholen. (2018b). *Studierendement*. Geraadpleegd op 29 mei 2018, van <https://www.vereniginghogescholen.nl/themas/rendement>
- Vereniging Hogescholen. (2016). *De juiste student naar de juiste studie voor de juiste baan. Toegankelijkheid, selectie en arbeidsmarktkansen in het hbo*. Den Haag: Auteur.
- Weiss, R. S. (1994). *Learning from strangers: The art and method of qualitative interview studies*. New York: Free Press. Geraadpleegd op 10 februari 2018, van <https://csde.washington.edu/~scurran/files/readings/590QM/Week%205/Weiss%20Chapters,%20p%20vii-150.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1 Actieplan FLOT Saxion

Flexibel Onderwijs Topsporters (FLOT)

Op 30 september 2013 hebben 25 Hogescholen (waaronder Saxion) en Universiteiten met NOC*NSF afspraken gemaakt ter verbetering van de combinatie hoger onderwijs en topsport. Deze afspraken vormen samen het actieplan Flexibel Onderwijs Topsporters (FLOT).

Tijdens het Saxion symposium 'Topsport en succesvol studeren' in september van dit jaar is dit toegelicht door het NOC*NSF en hebben topsporters ervaringen gedeeld.

Wat staat er in het actieplan FLOT?

Het actieplan FLOT bevat drie pijlers:

1. *Competentiegerichte studiekeuze*: ondertekenaars vinden het van belang dat een studerende topsporter een studie kan doen in een richting die past bij zijn of haar interesses en competenties. Vrije studiekeuze en aandacht voor competenties voorkomen uitval of een te grote vertraging en stimuleren daarnaast de sportprestaties.
2. *Flexibel onderwijs*: ondertekenaars vinden het van belang dat studerende topsporters de mogelijkheid krijgen om, binnen redelijke grenzen, een flexibel onderwijsaanbod te volgen. Daarmee kan de studerende topsporter trainingen en wedstrijden in binnen- en buitenland combineren met studie en examinering.
3. *Financiële haalbaarheid*: ondertekenaars vinden het van belang dat studerende topsporters financieel in staat worden gesteld om zijn of haar sport op het hoogste niveau te beoefenen, zonder disproportionele meerkosten voor studie.

Welke stappen zijn nodig om Saxion FLOT-proof te maken?

- Saxion voorziet topsporters van een studiebegeleider met voldoende sportaffiniteit en voldoende kennis van een topsportloopbaan; *In praktijk blijkt dat dit niet altijd zo georganiseerd is. Topsporters krijgen een slb'er toegewezen, maar er heerst twijfel over de affiniteit en kennis van topsport (uitspraak topsportcoördinator, 1 november 2017).*
- Saxion maakt – in overleg met – de topsporter prestatieafspraken waarin rechten, plichten, regelingen, verwachtingen en uitzonderingen worden vastgelegd. Deze sport/leer-prestatieafspraken zullen jaarlijks getoetst worden op resultaten en voortgang. Bij behoefte aan een format voor deze prestatieafspraken kan NOC*NSF in samenwerking met de onderwijsinstellingen een voorbeeldformat uitwerken; *Momenteel lijkt het zo te zijn dat er wel studieplan wordt opgesteld, maar er niet op deze manier een vervolg aan wordt gegeven. Met uitzondering van de Topsport Academy⁶ (uitspraak topsportcoördinator, 1 november 2017).*
- Saxion maakt (individuele) meeloopdagen mogelijk voor potentiële studerende topsporters i.s.m. de Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO's)/regionale topsportorganisaties.
- De FLOT instellingen verkennen gezamenlijk de technische mogelijkheden, bijvoorbeeld door IC, om de onderwijsprogramma's voor topsporters flexibel in te richten. Desgewenst is NOC*NSF bereid uitwisseling van kennis, ervaring en behoefte tussen de onderwijsinstellingen te faciliteren.

⁶ Informatie over de Saxion Topsport Academy via <https://www.saxion.nl/ce>

De FLOT HBO instellingen onderzoeken de mogelijkheid om een selectie van opleidingen gezamenlijk uit te voeren en zo een hoogwaardig flexibel aanbod te kunnen bieden van opleidingen. Zij ontwikkelen daarvoor een plan van aanpak.

Inventarisatie academies d.d. 2015

In de bijlage tref je de blauwdruk Topsportregeling aan. Hierin worden bruikbare handvatten voor het toepassen van de topsportregeling gegeven.

Daarnaast willen we kijken of we een aantal zaken Saxionbreed kunnen afstemmen. Ik wil je daarom vragen of je academie geïnteresseerd is om:

1. Topsporters de mogelijkheid te bieden om op andere locaties te toetsen – zie ook het document 'Protocol toetsen op andere locatie'.
2. De topsporter in de gelegenheid te stellen na een studiestop een doorstart te maken met de behaalde studiepunten en het gevolgde curriculum.
3. Topsporters een communicatie- en mediatraining aan te bieden in de lesvrije weken.

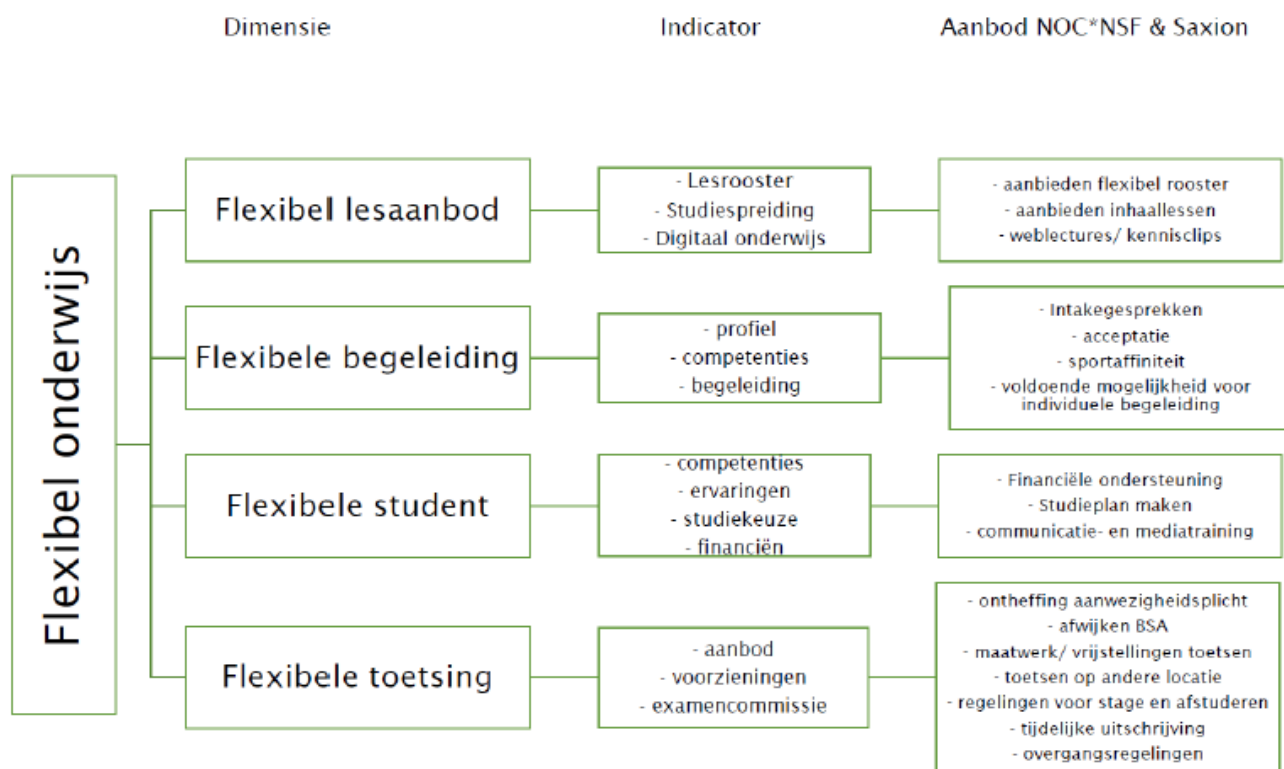
Verder beschikt MIM over een document 'Afwijkende regelgeving voor STA studenten, met betrekking tot begin- en einddatum bij stage en afstuderen.

	1	2	3
ABRR	We staan niet onwelwillend tegenover de mogelijkheid de topsporters op andere locaties te toetsen (op hetzelfde toetsmoment). Echter vindt onze examencommissie het onderliggende protocol te summier. Dit protocol moet concreter, waarbij de toetshuisregels van Saxion als basis genomen moeten worden. Daarnaast wil onze examencommissie per randstadvestiging dat de naam van de contactpersoon wordt genoemd. De desbetreffende toets zal ook specifiek naar het mailadres van deze contactpersoon gemaild moeten worden en niet naar een standaard	De examencommissie heeft een beetje moeite de topsporters tot in lengte van dagen een doorstart te kunnen geven met de behaalde studiepunten. Ze willen hiertoe wel overgaan, indien er van te voren duidelijk is wanneer de studie gestaakt en hervat gaat worden.	Geen interesse.

	mailadres van de randstadvestiging.		
ACT	Interesse op alle onderdelen.	Nieuwe contactpersoon volgt.	
AGZ *	Gebeurt al incidenteel bij Verpleegkunde. Via Skype. Wordt altijd eerst voorgelegd aan de Examencommissie. Pas na toestemming Examencommissie wordt een en ander uitgevoerd.	Wordt al uitgevoerd op die manier. Echter geen garantie dat het gevolgde curriculum nog actueel is. Als het curriculum gewijzigd is moet de student zich aanpassen aan het voorliggende curriculum.	Geen belangstelling
AMM	belangstelling maar dan wel in de oriënterende zin	belangstelling maar dan wel in de oriënterende zin	belangstelling maar dan wel in de oriënterende zin
APO	Nee	Langer dan een jaar gestopt betekent meedoen met het nieuwe programma. De oude stijltoetsen zijn dan ook geweest.	Ja, maar niet in week 9 en 10 van kwartiel.
HBS	Daar waar mogelijk (d.w.z. bijvoorbeeld gelet op 'veiligheid', zie ook reactie examencommissie) lijkt het ons zeker goed hieraan mee te werken.	daar waar mogelijk proberen zo flexibel mogelijk te zijn, echter ingeperkt door mogelijk nieuw onderwijs- en toetsaanbod.	Leuk en goed initiatief. Suggestie: Vanwege verschillen in lesvrije weken (inhoud en moment) 'studentgericht' het moment bepalen (ofwel maatwerk).
LED	Doorgespeeld naar examencommissie	Doorgespeeld naar examencommissie.	Akkoord.
BBT			
FEM			
AGZ			
MIM			
AMA			

*AGZ Vpk geeft topsporters begeleiding op maat. Dit kunnen we doen omdat we niet veel topsporters te begeleiden hebben.

Bijlage 2 Weergave dimensies flexibel onderwijs

Bijlage 3 Weergave van geregistreerde topsporters Saxion

Academie	Totaal aantal topsporters	Aantal topsporters vanaf leerjaar twee	Status NOC*NSF	Sekse (M/V)
Academie Bestuur, Recht en Ruimte (ABRR)	6	6	2	V=2
Academie Mens & Maatschappij (AMM)	10	9	6	V=6
Academie Mens & Arbeid (AMA)	11	7	5	V=4 M=1
Academie Pedagogiek en Onderwijs (APO)	6	6	4	V=4
Academie Gezondheidszorg (AGZ)	17	16	1	M=1
Business, Building en Technology (BBT)	1	1	1	V=1
Life science, Engineering en Design (LED)	3	3	1	V=1
Academie Creatieve Technologie (ACT)	1	1	0	/
Financien, Economie en Management (FEM)	6	6	1	M=1
Hospitality Business School (HBS)	3	3	1	M=1
Marketing International Management/ International Business School / School of Entrepreneurship (Randstad Topsport Academie)	43	39	14	V=5 M=9
Totaal	107	97	36	36

Bijlage 4 Uitnodiging

Hoi [naam],

Ik wil je graag vragen om deel te nemen aan een onderzoek naar jouw eigen ervaring binnen het onderwijs van Saxion. De bedoeling van dit onderzoek is om inzicht te verkrijgen in hoeverre het onderwijs aansluit bij jouw behoeftes als topsporter.

Het doel is ook om inzicht te krijgen in hoe onze studerende topsporters (flexibel) onderwijs ervaren, en welke adviezen en verbetervoorstellen jullie hebben ter verbetering van het onderwijs. De inzichten die voortkomen uit de gesprekken kunnen meegenomen worden bij toekomstige (beleids)vernieuwingen binnen Saxion, maar ook daarbuiten! Ik zou het daar graag met jou over willen hebben; ik ben enorm benieuwd naar jouw ervaringen en tips.

Om mee te doen aan dit onderzoek kun je deze mail replyn (l.beernink@saxion.nl) of whatsappen naar: 0627139213. Ook kun je hier terecht met vragen en/of opmerkingen.

Ik hoor graag van je. Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Lotte Beernink

Bijlage 5 Semigestructureerde vragenlijst

Vragenlijst

1. Inleidende vragen

- Kun je iets over jezelf vertellen
 - o Studieloopbaan?
 - o Topsportcarrière?
- Dit interview gaat over flexibel onderwijs. Hoe zou jij flexibel onderwijs omschrijven?

2. Lesaanbod

Wat zijn jouw ervaringen met een flexibel lesaanbod?

- o Wat vind je van de mogelijkheden?
- o Wat vind jij belangrijk bij het flexibele lesaanbod?
- o Wat gaat goed?
- o Wat kan verbeterd worden?

Topics

- o Lesrooster
- o Spreiden van de studie
- o Inhaallessen, aansluiten bij andere klassen
- o Digitaal onderwijs

3. Toetsing

Wat zijn jouw ervaringen met flexibel toetsen?

- o Wat vind je van de mogelijkheden?
- o Wat vind jij belangrijk bij flexibel toetsen?
- o Wat gaat goed?
- o Wat kan verbeterd worden?

Topics

- o Aanbod toetsing
- o Voorzieningen, zoals bsa, aanpassingen in vorm en tijdstip
- o Examencommissie, zoals toestemming voor aangepaste stage en studeren

4. Begeleiding

Wat zijn jouw ervaringen met de flexibele individuele begeleiding?

- Wat vind je van de mogelijkheden?
- Wat vind jij belangrijk bij de flexibele individuele begeleiding?
- Wat gaat goed?
- Wat kan verbeterd worden?

Topics

- Profiel en competenties begeleider
- Wijze van begeleiding en omschrijving van een goede begeleider/ begeleiding

5. Eigen rol

Wat zijn jouw ervaringen met jouw eigen (flexibele) rol?

- Wat vind je jouw eigenlijk rol?
- Wat vind jij belangrijk bij ..?
- Wat gaat goed?
- Wat kan verbeterd worden?

Topics

- Kwaliteiten
- Eigenschappen
- Competenties

6. Adviezen en verbetervoorstellen

• Stel je voor, je bent de directeur/opleidingsmanager/ en je mag jouw opleiding opnieuw gaan vormgeven ten behoeve van de topsporter? Hoe zou jij dat doen? Wat jij nodig hebt om succesvol en flexibel een opleiding te kunnen volgen en afronden?

• Samenvattend; Hoe zou jij succesvol flexibel onderwijs omschrijven?

• Heb je het idee dat we alle onderwerpen die voor jou van toepassing zijn op flexibel onderwijs besproken hebben? Heb je nog andere adviezen of aanbevelingen ter verbetering van het flexibele onderwijs binnen Saxion?

Bijlage 6 Informed Consent

Toestemmingsformulier (informed consent)

Titel onderzoek: "Every student can learn, just on the same day or in the same way"

In te vullen door de deelnemende respondent

Ik verklaar dat ik op een voor mij duidelijke wijze ben ingelicht over de aard, methode en doel van het onderzoek. Ik weet dat de gegevens en resultaten van het onderzoek alleen anoniem en vertrouwelijk gedeeld zullen worden. De aanvullende vragen die ik had zijn naar tevredenheid beantwoord. Ik stem vrijwillig in met deelname aan dit onderzoek. Ik behoud me het recht om elk moment, zonder opgaaf van redenen, mijn deelname aan dit onderzoek te beëindigen.

Naam deelnemer

Datum

Handtekening

.....

.....

.....

In te vullen door de onderzoeker (i.o.)

Ik heb zowel mondeling als schriftelijk, waar nodig, toelichting gegeven op het onderzoek. De deelnemende respondent zal van eventuele voortijdige beëindiging van deelname geen gevolgen ondervinden. Ik draag zorg voor volledige anonimiteit en vertrouwelijkheid. De deelnemer mag altijd het gespreksverslag inzien.

Naam onderzoeker i.o.

Datum

Handtekening

.....

.....

.....

Bijlage 7 Labelschema

Topic	Labels & aantallen (totaal)	Citaten
Flexibel lesaanbod • Lesrooster • Studiespreiding • Inhaallessen • Digitaal onderwijs	Lesrooster (27)	<i>“Veel leraren begrepen niet dat ik niet verplicht aanwezig hoefde te zijn. Wat vaak tot discussies heeft geleid, wat eigenlijk niet nodig zou moeten zijn. Daarnaast moest ik zelf op zoek naar alternatieven. Ooit is gezegd dat ik lessen kan volgen bij andere klassen. Maar dit moest ik wel zelf uitzoeken en regelen. Het volgens van lessen bij een andere klas is ook niet altijd ideaal, aangezien deze vaak tegelijk vielen met mijn eigen lesrooster.”</i>
	Studiespreiding (14)	<i>“Er werd vanuit Saxion niet echt een alternatief aangeboden. Samen met mijn topsportbegeleidster heb ik een route uitgestippeld dat zou passen binnen mijn trainingen en waarmee wij vonden dat ik voldoende uren zou maken om mijn stageperiode af te ronden. Dit zou betekenen dat ik langer stage zou lopen en een compensatie zou krijgen voor een aantal uren. Hierna zou ik mijn afstudeerperiode starten welke dan na de zomervakantie afgerond zou kunnen worden. “</i>
	Digitaal aanbod (17)	<i>“Maar die lessen waren dan dus heel handig. Alleen nu, volgens mij, doet ze dat veel minder. Vanwege de kosten, denk ik.</i>

		<i>Maar je kon wel aangeven dat wanneer je een vak heel moeilijk vond of ze het dan wilde opnemen. Dat was vaak geen probleem."</i>
Flexibele toetsing • Aanbod toetsing • Voorzieningen • Examencommissie • Stage & afstuderen	Toetskansen (15)	<i>"Dus ja ik had voornamelijk contact met de topsportbegeleider, dat we gingen kijken in de planning.. Welke tentamens, welke ga je in deze periode doen. En dan maakten we daar dan afspraken over, maar soms wist je dan nog niet hoe het volgende toetsrooster eruit ziet, voor twee periodes later of zo. Dan had ik al wel dingen gepland en dan bleek het achteraf niet mogelijk."</i>
	Stage/ afstuderen (7)	<i>"Maar het was meer mijn probleem dat ik steeds alle toetsen ging opschuiven en dan op het eind, had ik veel toetsen en vroeg ik mezelf af van, hoe moet ik dit nu weer doen? En vaak in de periode, aan het eind van het schooljaar begint de echte voorbereiding voor een groot toernooi. Bij onze sport altijd in de zomer, dus."</i>
	Groepsprojecten (10)	<i>"(...) kijk het werken op projectbasis is natuurlijk altijd wel goed om te leren, maar het werken op projectbasis zorgt daarbij direct weer voor een uitdaging, omdat dat altijd werken in groepsverband is"</i>
	Examencommissie (10)	<i>"Maar ja als ik de eerste kans niet maken en de herkansing ook niet, in 1 keer, dan zou het</i>

		<i>mooi zijn dat je dan gewoon een extra kans krijgt. En of dat bij ons heel makkelijk gaat, dat weet ik niet, want ik heb er geen gebruik van hoeven maken. Maar ik denk dat dat niet makkelijk gaat. Want euh ik heb het een keer gevraagd, toen er begin dit jaar een marathon op natuurijs zou zijn en dat was misschien tijdens een tentamen en toen was het direct van 'dat kan niet!'. Dus toen dacht ik 'wat nou als marathon doorgaat?'</i>
Flexibele begeleiding • Profiel en competenties • Wijze van begeleiding • Omschrijving goede begeleider/ begeleiding	Samenwerking (13)	<i>"(...) je moet er ook zelf goed mee omgaan natuurlijk. Tijdig aangeven bij hem, en dan was er wel veel mogelijk. Het werkt wel twee kanten op. Maar ik denk ook wel dat het zo werkt."</i>
	Betrouwbaar (5)	<i>"Betrouwbaar persoon, die zich inzet voor je. Die alles probeert wat in zijn mogelijkheden ligt, zeg maar. Kijk, en sommige dingen waren niet mogelijk (...) maar dan ben je afhankelijk van de examencommissie (...) maar wat hij kon en wat hij mocht, dat deed hij ook. Ik denk alleen wel dat hij soms wat meer vrijheid kon krijgen, maar dat de examencommissie die is er natuurlijk niet voor niks. Dus ik snap ook wel dat er bepaalde regels zijn, dat niet altijd alles mogelijk is."</i>
	Actief meedenken (9)	<i>"(...) ik denk zeker een vraagbaak, maar ook stimuleren waar nodig is. Natuurlijk moet hij open staan voor vragen, maar ook af en toe dat hij juist zelf</i>

	Focus (9)	<i>haal ik er drie uit, in overleg met [naam]."</i> <i>"ik ben wel tijdens een tentamen, weet je, als er dingen om mij heen gebeuren, dan raak ik afgeleid. Dat is ook tijdens de atletiek, met een race, dan ben ik 13 seconden aan het lopen en alleen maar gefocussed op die race en wat er daarnaast allemaal gebeurt, dat merk je niet. Maar als ik.. als ik in de toets zit en na een half uur of zo gaan er al studenten opstaan en lopen. Dat is voor mij qua concentratie, wel lastig."</i>
	Discipline (8)	<i>"(...) Geen idee hoe normale studenten zijn, want ik zit hier maar een halve dag en die tijd dat ik er ben wil ik nuttig gebruiken."</i>
Bijvangst/ overig	Studiekeuze (15)	<i>"Euhm de pabo is misschien niet de beste opleiding om te kiezen, om topsport en studie te combineren. Euh maar gelukkig hebben ze [opleiding] daar wel zo veel mogelijk gedaan om het te laten lukken, combineren. Euh wat ik zelf ook heel graag wilde, was de specialisatie bewegingsonderwijs, omdat erbij te doen. Als topsporter als je bezig bent, omdat dan ook weer naar de kinderen over te brengen vond ik wel nou ja dat dat een groot, positief was."</i>
	Reistijd Saxion (10)	<i>"Ja ik bedoel [stad] naar Deventer rijden is wel drie kwartier, en een andere optie</i>

		<i>was natuurlijk nog Johan Cruijff University in Amsterdam. Maar dat was qua reistijd, ja dan dacht ik toch ja dan ga ik voor Saxion."</i>
	Sociale netwerk/ invloed medestudenten (13)	<i>"Ja, ja ik heb vooraf dat natuurlijk met de docent besproken, om dan die module een half jaar eerder of een half jaar later te doen. En euhm.. nou ja als ik dan eerste keer de was, ook wel met die docent besproken of ik me dan eerst even mag voorstellen. Dus dat was inderdaad even voorstellen voor de groep, bijvoorbeeld dat ik al een jaar hoger zit zoiets. Maar euh ik vol deze module nu met jullie, omdat ik ook topsport doe. En gelukkig zijn alle studenten daar eigenlijk heel begripvol voor. Dat scheelde heel erg.. Dat je toch niet helemaal als een eenling in zo'n groepje.. Dus dat was heel prettig."</i>
	Combi sport studie (35)	<i>"(...) Toen heeft het dus, in het jaar van de spelen, stil gelegen, ontzettend weinig dingen afgerond. Maar dat was ook een bewuste keuze. Het was niet zo dat ik het niet probeerde en niet haalde, maar het was gewoon duidelijk van; ik focus me op een paar dingen en die wil ik gewoon halen en goed doen, dan dat ik alles aanpak en de helft zeg maar niet doe en toen na de spelen heb ik me weer gefocust op de studie, zeg maar, om het toch af te ronden, ja en nu de laatste fase."</i>

	Flexibele samenwerking (30)	<i>"We hebben natuurlijk ook projecten gehad waarbij je bepaalde deadlines binnen je groep had en dat gaf ik dan de voorkeur boven het maken van een tentamen."</i>
	Jaarplanning en sport niet parallel (4)	<i>"De bereikbaarheid is op zich op wel prima, maar het topsportwereldje draait niet op de vakanties zeg maar en dat merk je natuurlijk bij docenten wel, die hebben meivakantie, voorjaarsvakantie, veel te veel [lachend]. En dan zo'n zomervakantie.... dat is voor mij geen vakantieperiode, de zomer is voor mij het hoogtij seizoen en dat deed ik voor de studie vanalles en nog wat. Voor mij is vakantie wanneer ik ook echt op vakantie ga en dat kan alleen maar in oktober. Want dan is het seizoen voorbij. En de meeste docenten hebben natuurlijk de volledige weken vrij en dan vooral richting de examencommissie; dan moet je bepaalde aanvragen doen en dan ligt dat vier weken stil, bijvoorbeeld een afstudeeraanvraag, en dan .. als je echt topsportminded wilt zijn, dan moet je dat ook oppakken tijdens vakantieperiodes. Maar dan het zoeken naar de juiste balans."</i>
	Voorlichting (9)	<i>"Euh nou sowieso denk ik voorlichting over wat je kunt verwachten binnen de opleiding, euhh, waar je als sporter recht</i>

		<i>op hebt en euh wat je goed moet kunnen [lachend], zeg maar plannen en veel communiceren."</i>
--	--	--